

EIROPAS REVĪZIJAS
PALĀTA

Īpašais ziņojums Nr. 17

2013

**ES FINANSĒJUMS KLIMATA JOMĀ
KĀ DAĻA NO ĀRĒJĀ ATBALSTA**

LV

Īpašais ziņojums Nr. 17 // 2013

ES FINANSĒJUMS KLIMATA JOMĀ KĀ DAĻA NO ĀRĒJĀ ATBALSTA

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis +352 4398-1
Fakss +352 4398-46410
E-pasts: eca-info@eca.europa.eu
Internets: <http://eca.europa.eu>

Īpašais ziņojums Nr. 17 // 2013

Papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Kataloga dati ir atrodami šīs publikācijas beigās.
Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2014. gads

ISBN 978-92-9241-598-3
doi:10.2865/20052

© Eiropas Savienība, 2014. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Luxembourg

SATURS

Punkts

SAĪSINĀJUMI

I-VI KOPSAVILKUMS

1.-14. IEVADS

1.-2. KLIMATA PĀRMAIŅU PROBLĒMAS

3.-6. STARPTAUTISKĀ DARBA KĀRTĪBA ATTIECĪBĀ UZ KLIMATA PĀRMAIŅĀM UN FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ

7.-9. ES POLITIKA ATTIECĪBĀ UZ FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ KĀ DAĻU NO ĀRĒJĀ ATBALSTA

10.-14. ES UN DALĪBVALSTU FINANSĒJUMS KLIMATA JOMĀ KĀ DAĻA NO ĀRĒJĀ ATBALSTA

15.-16. REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

17.-64. APSVĒRUMI

17.-25. KOMISIJA LABI PĀRVALDĪJA AR KLIMATU SAISTĪTO ATBALSTU, KO FINANSĒ NO ES BUDŽETA UN EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDA (EAF)

18.-20. KOMISIJA PIEŠĶĪRA LIELĀKU PRIORITĀTI FINANSĒJUMAM KLIMATA JOMĀ

21.-25. KOMISIJA PIELĀGOJA FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ PARTNERVALSTU APSTĀKĻIEM

26.-64. KOMISIJA UN DALĪBVALSTIS PIETIEKAMI NEKOORDINĒJA DARBĪBAS, KURU MĒRĶIS IR PALĪDZĒT JAUNATTĪSTĪBAS VALSTĪM REAĢĒT UZ KLIMATA PĀRMAIŅĀM

28.-39. ES UN DALĪBVALSTĪM IR LABĀK JĀKOORDINĒ VALSTU PROGRAMMAS

40.-41. KOMISIJA UN DALĪBVALSTIS NAV VIENOJUŠĀS PAR TO, KĀ PALIELINĀT ILGTERMIŅA FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ

42.-51. VĒL NAV IEVIESTA EFEKTĪVA UZRAUDZĪBAS, ZIŅOJUMU UN PĀRBAUŽU SISTĒMA

52.-55. NAV SKAIDRS, KĀDĀ MĒRĀ IR IEVĒROTI "TŪLĪTĒJĀ FINANSĒJUMA" SOLĪJUMI

56.-64. KOMISIJA UN DALĪBVALSTIS KOPĪGI NERĪKOJĀS, LAI MAZINĀTU KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA SADRUMSTALOTĪBU

65.–69. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- I PIELIKUMS. VISMAZĀK ATTĪSTĪTĀS VALSTIS, MAZO SALU JAUNATTĪSTĪBAS VALSTIS UN ĀFRIKA**
- II PIELIKUMS. EUROPEAID 2003.–2012. GADA FINANSĒJUMS KLIMATA JOMĀ**
- III PIELIKUMS. ES 2007.–2013. GADA KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA PLŪSMA UZ JAUNATTĪSTĪBAS VALSTĪM**
- IV PIELIKUMS. REVĪZIJAS METODES UN PIERĀDĪJUMU VĀKŠANA**
- V PIELIKUMS. GALVENIE POTENCIĀLIE IEŅĒMUMU AVOTI, KURUS KOMISIJA APZINĀJUSI, LAI PALIELINĀTU FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ**
- VI PIELIKUMS. KOMISIJAS UN ČETRU REVĪZIJAI ATLASĪTO ES DALĪBVALSTU DEFINĪCIJAS JĒDZIENAM “JAUNS UN PAPILDU FINANSĒJUMS”**

KOMISIJAS UN EIROPAS ĀRĒJĀS DARBĪBAS DIENESTA ATBILDES

SAĪSINĀJUMI

ASI: attīstības sadarbības instruments

ĀKK: Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstis

COP: Līgumslēdzēju pušu konference [*Conference of Parties*]

DIPECHO: Humānās palīdzības un civilās aizsardzības ģenerāldirektorāta katastrofu sagatavotības programma [*Disaster Preparedness Programme of ECHO*]

DRR: katastrofu riska mazināšana [*Disaster Risk Reduction*]

EAF: Eiropas Attīstības fonds

EĀDD: Eiropas Ārējās darbības dienests

EKPI: Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments

ENRTP: tematiskā programma vides aizsardzībai un dabas resursu, tostarp enerģijas, ilgtspējīgai apsaimniekošanai [*Thematic Programme for Environment and Sustainable Management of Natural Resources including Energy*]

ESAO: Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija

ETS: emisijas kvotu tirdzniecības sistēma

FCPF: Mežu oglekļa dioksīda emisiju samazināšanas partnerības fonds [*Forest Carbon Partnership Facility*]

FLEGT: Programma meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai [*Forest Law Enforcement, Governance and Trade Programme*]

GCCA: Pasaules klimata pārmaiņu alianse [*Global Climate Change Alliance*]

GCF: Klimata pārmaiņu mazināšanas fonds [*Green Climate Fund*]

GEEREF: Pasaules energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas fonds [*Global Energy Efficiency and Renewable Energy Fund*]

GEF: Pasaules vides fonds [*Global Environment Facility*]

GFDRR: Pasaules instruments katastrofu mazināšanai un dzīves atjaunošanai [*Global Facility for Disaster Reduction and Recovery*]

ĢD ECHO: Humānās palīdzības un civilās aizsardzības ģenerāldirektorāts

MSJV: mazo salu jaunattīstības valstis

NVO: nevalstiska organizācija

REDD: mežu izciršanas un mežu degradācijas izraisīto emisiju samazināšana [*Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation*]

SVF: Starptautiskais Valūtas fonds

UNDP: Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programma

UNEP: Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programma

UNFCCC: Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām [*United Nations Framework Convention on Climate Change*]

USD: ASV dolārs

VAV: vismazāk attīstītās valstis

VZP: vērtēšana, ziņojumi un pārbaudes

KOPSAVILKUMS

I.

Klimata pārmaiņas ir viens no lielākajiem vides, sociālajiem un ekonomiskajiem draudiem planētai. Klimata pārmaiņu dēļ miljoniem cilvēku jaunattīstības valstīs varētu atkal nonākt nabadzībā, un ir apdraudēta ekonomikas attīstība un tūkstošgades mērķu sasniegšana. Attīstītās valstīs ir apsolījušas palielināt atbalstu, kuru tās sniedz jaunattīstības valstīm, lai palīdzētu to centienos pielāgoties klimata pārmaiņām un mazināt to sekas. ES kopā ar tās dalībvalstīm ir lielākais ieguldītājs klimata jomas finansējumā jaunattīstības valstīm.

II.

Palāta revidēja, kā ES sniedz finansējumu klimata jomā jaunattīstības valstīs. Revidenti pārbaudīja, vai Komisija ir labi pārvaldījusi ar klimatu saistītos izdevumus no ES budžeta un Eiropas Attīstības fonda. Palāta pārbaudīja arī, vai Komisija ir gādājusi par to, lai klimata jomas finansējums jaunattīstības valstīs būtu labi koordinēts, un vai šī koordinēšana ir bijusi pienācīga.

III.

Attiecībā uz to, kā Komisija pārvaldījusi no ES budžeta un EAF finansēto ar klimatu saistīto atbalstu, jāsecina, ka Komisija ir strādājusi labi. Saskaņā ar politisko apņemšanos Komisija aizvien palielināja ar klimatu saistītos izdevumus no ES budžeta un EAF. Tā pievērsa galveno uzmanību vajadzīgajām prioritātēm un pielāgoja programmas atsevišķu partnervalstu apstākļiem.

KOPSAVILKUMS

IV.

Tomēr Komisija un dalībvalstis savā starpā pienācīgi nekoordinēja klimata jomas finansēšanu jaunattīstības valstīs. Dažos jautājumos Komisija nav pietiekami uzņēmusies vadību, savukārt dalībvalstis nav pietiekami atsaukušās dažām Komisijas iniciatīvām. Turpmāk daudz vairāk jāstrādā, lai ES un dalībvalstu sagatavotās valstu programmas cita citu papildinātu. Komisija un dalībvalstis nav vienojušās par to, kā īstenot apņemšanos līdz 2020. gadam palielināt finansējumu klimata jomā. Vēl nav ieviesta pietiekami pamatīga uzraudzības, ziņojumu un pārbaucēju sistēma, kura sniegtu visaptverošu un ticamu informāciju par Komisijas un dalībvalstu ar klimatu saistītajiem izdevumiem un kura ļautu uzraudzīt, kā tiek pildītas apņemšanās. Nav skaidrs, kādā mērā ir ievēroti "tūlītējā finansējuma" solījumi. Nekas nav darīts, lai klimata jomas finansēšana nebūtu tik sadrumstalota. Komisijai un dalībvalstīm daudz vairāk jākoordinē darbs korupcijas novēršanas un apkarošanas laukā.

V.

Palāta secina, ka Komisija ir labi pārvaldījusi ES ar klimatu saistītos izdevumus no ES budžeta un EAF. Tomēr, lai ES starptautiskā ietekme būtu lielāka, Komisijai un dalībvalstīm savā starpā daudz labāk jākoordinē klimata jomas finansēšana jaunattīstības valstīs.

VI.

Palāta iesaka

- a) Komisijai
 - ierosināt "ceļvedi" klimata jomas finansējuma palielināšanai, lai tuvinātos Kopenhāģenas vienošanās 2020. gada mērķiem,
 - pasūtīt neatkarīgu Pasaules klimata pārmaiņu alianses novērtējumu;
- b) Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD)
 - ziņot, kādā mērā attīstības atbalsta ietvaros tiek īstenots mērķis laikā no 2014. līdz 2020. gadam tērēt 20 % ES budžeta un EAF ar klimatu saistītām darbībām;
- c) Komisijai un dalībvalstīm,
 - balstoties uz Monitoringa mehānisma regulu, vienoties par kopējiem standartiem, pēc kuriem uzraudzīt un pārbaudīt klimata jomas finansējumu jaunattīstības valstīs un sagatavot ziņojumus,
 - pastiprināt sadarbību, lai īstenotu ES Rīcības kodeksu attiecībā uz darba dalīšanu klimata jomas finansēšanā.

IEVADS

KLIMATA PĀRMAIŅU PROBLĒMAS

1. Ir plaši atzīts, ka cilvēka darbība aizvien negatīvāk ietekmē Zemes klimatu, jo cilvēki dedzina fosilo kurināmo, izcērt mežus un intensīvi audzē mājlopus. Vidējā temperatūra visā pasaulē ceļas, un arvien biežāk gadās tādas milzīgas dabas katastrofas kā orkāni, plūdi un sausumi. Klimata pārmaiņas tieši ietekmē cilvēku veselību, dzīvi un iztikas avotus, kā arī netieši ietekmē nodrošinājumu ar pārtiku un uz dabas resursiem balstītu tautsaimniecību dzīvotspēju.
2. Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) atzīst, ka klimata pārmaiņas "varētu apdraudēt ilgtspējīgu attīstību, palielināt nabadzību un aizkavēt tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanu vai pat neļaut šos mērķus sasniegt vispār¹". Klimata pārmaiņas skar daudzas jaunattīstības valstis, kurām bieži pietrūkst resursu, lai pretotos pieaugošajam apdraudējumam ūdenim, enerģijai, augsnei, mežiem, mitrājiem, dzīvajai dabai un zivju krājumiem, no kā tieši ir atkarīgi viņu iztikas avoti.

¹ *UNFCCC: Climate Change: Impacts, vulnerabilities and adaptation in developing countries* [UNFCCC. Klimata pārmaiņas. Ietekme, neaizsargātība un pielāgošanās jaunattīstības valstīs], 2007. g., 42. lpp. angļu val. redakcijā.

STARPTAUTISKĀ DARBA KĀRTĪBA ATTIECĪBĀ UZ KLIMATA PĀRMAIŅĀM UN FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ

3. Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) ir pasaules mēroga forums saskaņotai starptautiskai rīcībai ar mērķi mazināt klimata pārmaiņas un pielāgoties to sekām. Viens no galvenajiem *UNFCCC* principiem ir "kopēja, bet diferencēta atbildība", proti, attīstītajām valstīm jāuzņemas vadošā loma cīņā pret klimata pārmaiņām un jāatbalsta jaunattīstības valstu centieni pielāgoties klimata pārmaiņām un mazināt to sekas, jo jaunattīstības valstis vismazāk veicinājušas siltumnīcefekta gāzu uzkrāšanos atmosfērā, bet visvairāk no tā cietīs. Citiem vārdiem, jāmaksā piesārņotājam.
4. Kopš 1995. gada *UNFCCC* līgumslēdzējas puses reizi gadā tiekas, lai novērtētu, kas panākts darbā pret klimata pārmaiņām. Šīs tikšanās ir pazīstamas ar saīsinājumu *COP* [*Conferences of Parties*] jeb līgumslēdzēju pušu konferences. Nesenākās *COP* notika Dohā 2012. gada novembrī (18. *COP*) un Varšavā 2013. gada novembrī (19. *COP*).

5. Kopenhāgenā 2009. gadā rīkotajā 15. *COP* attīstītās valstis vienojās (Kopenhāgenas vienošanās) brīvprātīgi sniegt "jaunu un papildu finansējumu", lai atbalstītu jaunattīstības valstu centienus risināt klimata pārmaiņu radītās problēmas, konkrēti, atbalstot seku mazināšanu, pielāgošanos un tehnoloģijas attīstību un nodošanu, kā arī darbības spēju veidošanas pasākumus. Vienošanās cita starpā paredzēja
- a) īstermiņa apņemšanos sniegt "tūlītēju finansējumu" — apmēram 30 miljardus ASV dolāru 2010.–2012. gadā. Tūlītējā finansējuma mērķis bija palīdzēt jaunattīstības valstīm nekavējoties veikt steidzamas darbības, lai risinātu klimata pārmaiņu izraisītās problēmas, un radīt šīm valstīm iespējas absorbēt vairāk finansējuma ilgtermiņā,
 - b) ilgāka termiņa apņemšanos palielināt klimata jomas finansējumu tā, lai tas 2020. gadā sasniegtu ikgadēju finansējumu 100 miljardu ASV dolāru apmērā, turklāt no plaša klāsta finansēšanas avotu: publiskā un privātā, divpusējā un daudzpusējā, tostarp no inovatīviem finansēšanas avotiem.
6. Kankunā 2010. gadā rīkotajā 16. *COP*, ņemot par pamatu Kopenhāgenas vienošanos, nolēma izveidot pasaules mēroga Klimata pārmaiņu mazināšanas fondu, caur kuru virzīt lielāko daļu šīs jomas finansējuma. 16. *COP* apstiprināja iepriekšējo apņemšanos, ka attiecībā uz visneaizsargātākajām jaunattīstības valstīm prioritāte ir sniegt finansējumu, lai palīdzētu tām pielāgoties klimata pārmaiņām, ar visneaizsargātākajām valstīm saprotot vismazāk attīstītās valstis, mazo salu jaunattīstības valstis un Āfriku (sk. **I pielikumu**).

ES POLITIKA ATTIECĪBĀ UZ FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ KĀ DAĻU NO ĀRĒJĀ ATBALSTA

7. Aizsākumi ES klimata pārmaiņu politikai jaunattīstības valstīs meklējami 2003. gadā². Kopš tā laika politika atjaunināta tā, lai iekļautu un uzsvērtu atsevišķas jomas, proti, pielāgošanos³ (2004. g.), katastrofu riska mazināšanu⁴ (2009. g.) un atbalstu spēju veidošanai un tehnoloģijas nodošanai ilgtspējīgajās lauksaimniecības un enerģētikas nozarēs, ietverot pielāgošanos klimata pārmaiņām un to seku mazināšanas stratēģijas⁵ (2011. g.).

² COM(2003) 85 galīgā redakcija, 11.3.2003.

³ Padomes 2004. gada 24. novembra secinājumi Nr. 15164/04 par klimata pārmaiņām attīstības sadarbības kontekstā (<http://consilium.europa.eu>)

⁴ COM(2009) 84 galīgā redakcija, 23.2.2009.

⁵ COM(2011) 637 galīgā redakcija, 13.10.2011.

- 8.** Klimata pārmaiņas ir svarīga ES ārpolitikas prioritāte. Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) un Komisijas 2011. gadā kopīgi izstrādātajā dokumentā brīdināts, ka klimata pārmaiņas ļoti ietekmē drošību. Šajā dokumentā atzīts, ka Augstais pārstāvis, Komisija un EĀDD, sadarbojoties ar dalībvalstīm, varētu uzņemties svarīgu lomu klimata diplomātijā, un pausts aicinājums kopīgi plānot atbalstu, kura mērķis būtu maksimāli veicināt sinerģiju un novērst dublēšanos⁶. Padome 2003. gadā izveidoja ES Zaļās diplomātijas tīklu un aicināja izstrādāt "aktīvāku un mērķtiecīgāku ES klimata diplomātijas darba kārtību, kas paredzētu maksimāli pastiprināt mūsu kopējos centienus un skaļāk izskanēt ES starptautiskajai balsij klimata jautājumos"⁷.
- 9.** Attīstības palīdzības koordinēšana ir Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm kopīgs darbs. Līguma par Eiropas Savienības darbību 210. pantā noteikts, ka šā darba mērķis ir "sekmēt darbību savstarpēju papildināšanos un efektivitāti" un ka Komisija šā mērķa sasniegšanai "var nākt klajā ar lietišķiem ierosinājumiem"⁸. Koordinācijas panākšanai Komisija parakstīja Parīzes deklarāciju par palīdzības efektivitāti (2005. g.), savukārt Padome pieņēma Eiropas Konsensu attīstības jomā (2006. g.): ES un dalībvalstis apņēmas veicināt labāku donoru koordināciju un papildināmību un apzinājās, ka tām jāuzņemas vadošā loma Parīzes deklarācijas īstenošanā. Komisija un dalībvalstis 2008. gadā nāca klajā ar ES darba dalīšanas operatīvo iniciatīvu, kuras nolūks bija uzlabot atbalsta efektivitāti ar ES rīcības kodeksu attiecībā uz darba dalīšanu⁹.

ES UN DALĪBVALSTU FINANSĒJUMS KLIMATA JOMĀ KĀ DAĻA NO ĀRĒJĀ ATBALSTA

- 10.** ES un tās dalībvalstis apņēmas piešķirt 7,2 miljardus EUR (10 miljardus ASV dolāru) tūlītējā finansējuma iniciatīvai (sk. 5. punktu), līdzsvaroti finansējot gan pielāgošanās, gan seku mazināšanas pasākumus, kā to paredz Kankunas nolīgums. Komisijas finansējuma daļa 2010.–2012. gadā veidoja 150 miljonus EUR no kopējā apsolītā finansējuma.
- 11.** Kopenhāgenas vienošanās ilgāka termiņa apņemšanās bija 2020. gadā panākt ikgadēju finansējumu 100 miljardu ASV dolāru apmērā, bet netika precizēts, kādu daļu no šīs summas jāiegulda katrai atsevišķai attīstītajai valstij. Komisija lēš, ka ES un dalībvalstu ieguldījums no šīs visai pasaulei izvirzītās summas būs 29 līdz 38 % (t. i., 22 līdz 29 miljardi EUR)¹⁰.

⁶ http://eeas.europa.eu/environment/docs/2011_joint_paper_euclimate_diplomacy_en.pdf

⁷ http://consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/137587.pdf

⁸ 210. panta 1. punkts: "Lai sekmētu darbību savstarpēju papildināšanos un efektivitāti, Savienība un dalībvalstis koordinē savu politiku, kas paredz sadarbību attīstības jomā, un savstarpēji apspriež atbalsta programmas arī starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs. Tās var īstenot kopīgu rīcību. Vajadzības gadījumā dalībvalstis palīdz īstenot Savienības atbalsta programmas." 210. panta 2. punkts: "Komisija var nākt klajā ar lietišķiem ierosinājumiem, lai veicinātu šā panta 1. punktā minēto koordināciju."

⁹ Eiropas Savienības Padomes 2007. gada 15. maija dokuments Nr. 9558/07.

¹⁰ SEC(2011) 487 galīgā redakcija, 8.4.2011., 18. lpp. (http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/financial_operations/pdf/sec_2011_487_final_en.pdf).

- 12.** Komisijas finansējums klimata jomā ir daļa no ārējā atbalsta, ko sniedz no ES budžeta un Eiropas attīstības fondiem (EAF). *EuropeAid* 2003.–2012. gadā uzņēmās saistības par apmēram 4650 miljoniem EUR finansējuma klimata jomā, un Humānās palīdzības un civilās aizsardzības ģenerāldirektorāts uzņēmās saistības par 155 miljoniem EUR, lai finansētu sagatavošanos ar klimatu saistītām katastrofām. Sīkāk sk. **II pielikumu**.
- 13.** Finansējumu klimata jomā piešķir gan ar tematiskajām programmām¹¹, gan ar ģeogrāfiskajām programmām. Komisija finansē klimata jomu galvenokārt ar divpusējām partnervalstu un reģionālo organizāciju programmām. Finansēšanas kanāli grafiski attēloti **III pielikumā**.
- 14.** Atbalsts pielāgošanās pasākumiem mērķēts uz to, lai vairotu partnervalstu spēju pretoties klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei. Programmu galvenie uzdevumi ir aizsargāt infrastruktūru, rūpniecību un lauksaimniecību pret mainīgām laikapstākļu tendencēm un jūras līmeņa celšanos, kā arī ieguldīt līdzekļus ūdenssaimniecībā un sausumizturīgos kultūraugos. Atbalsts seku mazināšanas pasākumiem mērķēts uz to, lai visā pasaulē paātrinātu pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni. Programmu galvenie uzdevumi ir attīstīt tīru energotehnoloģiju, vairot energoefektivitāti un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, ilgtspējīgi apsaimniekojot un aizsargājot mežus un oglekļa krājumus.

¹¹ Galvenokārt, tematiskā programma vides aizsardzībai un dabas resursu, tostarp enerģijas, ilgtspējīgai apsaimniekošanai un tematiskā programma nodrošinātībai ar pārtiku.

REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

- 15.** Šajā revīzijā pārbaudīja, kā ES finansē klimata jomu jaunattīstības valstīs. Revīzijas ziņojumā aplūkoti divi galvenie jautājumi.
- a) Vai Komisija ir labi pārvaldījusi ar klimatu saistīto atbalstu, ko finansē no ES budžeta un EAF?
 - b) Vai Komisija ir attiecīgi rīkojusies, lai finansējums klimata jomā jaunattīstības valstīs būtu koordinēts ar dalībvalstīm, un vai koordinācija bijusi pienācīga?
- 16.** Revīzijas tvērumā ietilpa Komisijas klimata jomas finansējuma iniciatīvas, kuras aizsāktas 2007.–2013. gadā un kuru ietekme sniedzas līdz pat 2020. gadam. Revidenti izskatīja dokumentus, administratīvi pārbaudīja sešpadsmit valstīs un divos reģionos īstenotās programmas, rīkoja tikšanās un uz vietas apmeklēja četras valstis: Bangladešu, Indonēziju, Tanzāniju un Ugandu. Revīzijas kritēriji un revīzijas pierādījumu vākšanas metodes plašāk aprakstītas **IV pielikumā**.

APSVĒRUMI

KOMISIJA LABI PĀRVALDĪJA AR KLIMATU SAISTĪTO ATBALSTU, KO FINANSĒ NO ES BUDŽETA UN EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDA (EAF)

17. Šajā iedaļā aplūkots, vai finanšu resursi, ko Komisija piešķir klimata pārmaiņu problēmu risināšanai,
- pienācīgi sasaucās ar politisko apņemšanos un
 - bija pielāgoti partnervalstu un reģionu apstākļiem.

KOMISIJA PIEŠĶĪRA LIELĀKU PRIORITĀTI FINANSĒJUMAM KLIMATA JOMĀ

18. Revīzijas tvērumā ietilpstošajos desmit gados (līdz 2012. gadam) Komisija pakāpeniski palielināja jaunattīstības valstīm paredzētos ar klimatu saistītos izdevumus no ES vispārējā budžeta un EAF (sk. **1. attēlu**), ieskaitot papildu finansējumu 155 miljonu EUR apmērā saskaņā ar tūlītējā finansējuma iniciatīvu. 2007.–2013. gada plānošanas periodā līdz 2012. gada beigām ar klimatu saistītām programmām bija piešķirti apmēram 3,7 miljardi EUR jeb apmēram 8 % ko kopējā ES budžeta un EAF attīstības finansējuma (sk. **II pielikuma 1. tabulu**).
19. Attiecībā uz 2014.–2020. gadu Eiropadome¹² ir vēlējusi 20 % no kopējiem ES izdevumiem izlietot ar klimatu saistītām darbībām, un tas atspoguļo ES stratēģisko prioritāti risināt klimata pārmaiņas. Šis 20 % mērķis ir iestrādāts 2014.–2020. gadam sagatavotajā attīstības sadarbības instrumenta (ASI) regulas projektā¹³, kā arī 11. EAF plānošanas norādījumos¹⁴. Ja pieņem, ka 20 % mērķi piemērotu visam ārējam atbalstam, tad šis rādītājs atbilstu 11,6 miljardiem EUR klimata pārmaiņām no ārējā atbalsta naudas, kas ir trīsreiz vairāk nekā 2007.–2013. gadā piešķirtā summa.
20. Šis politiskās apņemšanās īstenošana Komisijai, Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD) un partnervalstīm prasīs ievērojamus pūliņus. Turklāt sarunās ar ES delegācijām četrās apmeklētajās valstīs atklājās, ka ne visas valstis līdzīgā mērā ņem vērā vajadzību nākotnes plānos iestrādāt klimata pārmaiņu mērķus: Bangladešā delegācijai nebija plānu pastiprināt klimata pārmaiņu jautājumus sadarbības stratēģijā un programmās, turpretim Ugandai un Tanzānijai tādi plāni tā bija¹⁵.

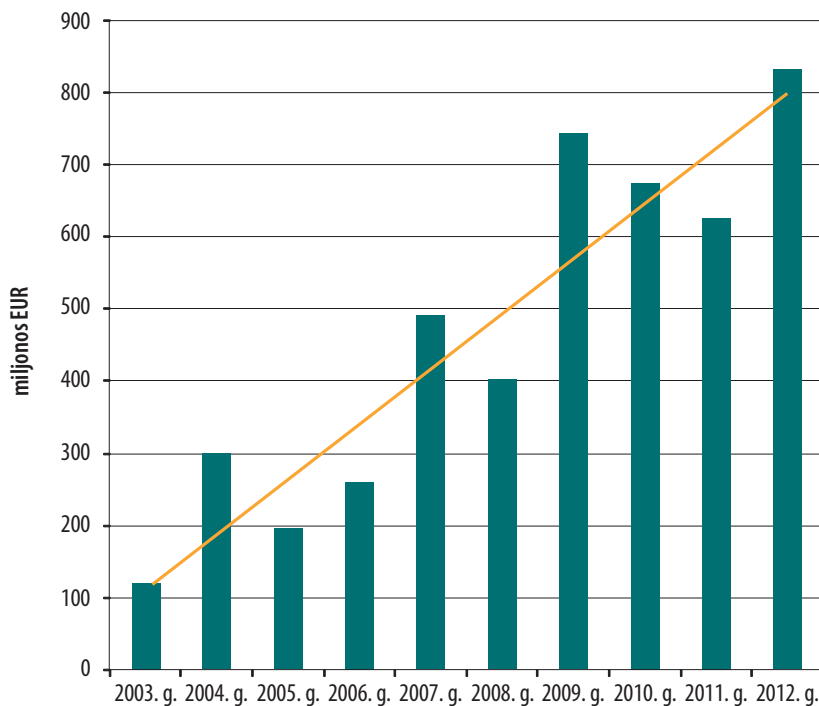
¹² Eiropadomes 2013. gada 7. un 8. februāra secinājumi par daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (EUCO 37/13), 10. punkts: "(..) Rīcības mērķiem klimata jomā 2014.–2020. gadā veltīs vismaz 20 % ES izdevumu (...)".

¹³ COM(2011) 840 galīgā redakcija, 7.12.2011.

¹⁴ *Instructions for the programming of the 11th EDF and the DCI 2014–2020* ["11. EAF un ASI 2014.–2020. gada plānošanas norādījumi"], EĀDD un Eiropas Komisija, 15.5.2012. (sk. 2. zemsvītras piezīmi 3. lpp. angļu val. redakcijā).

¹⁵ Indonēzija ir viena no tām 19 jaunietekmes ekonomikas valstīm, uz ko attieksies jaunveidotais partnerības instruments, un tāpēc, sākot no 2014. gada, tā vairs nevarēs pretendēt uz divpusēju atbalstu saskaņā ar ASI.

1. ATTĒLS

**EUROPEAID KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA SAISTĪBAS
2003.–2012. GADĀ**

Avots: Eiropas Komisija.

**KOMISIJA PIELĀGOJA FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ PARTNERVALSTU
APSTĀKĻIEM**

- 21.** Komisijas 2007.–2013. gada plānošanas vadlīnijās bija noteikts, ka jāsa-gatavo klimata pārmaiņu radītā riska un iespēju analīze katrai partner-valstij¹⁶. ES delegācijas 2009. gadā saņēma no Komisijas vadlīnijas par to, kā klimata pārmaiņas ņemt vērā atsevišķās nozarēs¹⁷.
- 22.** Kā minēts 6. punktā, Kopenhāgenas vienošanās un 16. COP Kankunā uz-svēra, ka jāpiešķir prioritāte pasākumiem, kuru mērķis ir pielāgošanās klimata pārmaiņām, īpaši vismazāk attīstītajās valstīs, mazo salu jaunattīs-tības valstīs un Āfrikas valstīs¹⁸. Padome apstiprināja šīs prioritātes, tomēr nenoteica skaitļos izsakāmus mērķus¹⁹. Lai vai kā, Komisijas finansējums klimata jomā šīs prioritātes atspoguļo.

¹⁶ Valsts vides profili un reģionālie vides profili.

¹⁷ Bija izstrādātas vadlīnijas par vides un klimata pārmaiņu jautājumu iekļaušanu attīstības palīdzības jomā, kā arī vadlīnijas astoņām intervences nozarēm: veselība, infrastruktūra, lauksaimniecība un lauku attīstība, energoapgāde, izglītība, ūdensapgāde un sanitārija, tirdzniecība un ieguldījumi, cieto atkritumu saimniecība.

¹⁸ http://unfccc.int/cooperation_support/financial_mechanism/fast_start_finance/items/5646.php

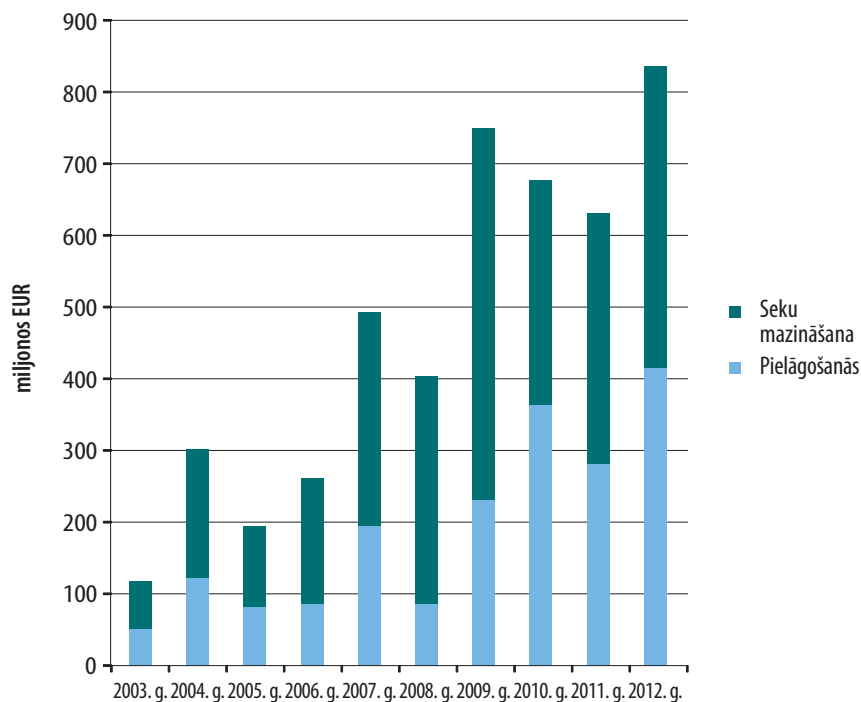
¹⁹ Padomes 2009. gada 1. decembra secinājumi Nr. 15265/1/09 REV1, 2010. gada 12. maija secinājumi Nr. 9437/1/10 REV1, 2010. gada 14. oktobra secinājumi Nr. 14957/10 un 2011. gada 10. oktobra secinājumi Nr. 15353/11 (<http://consilium.europa.eu>).

- 23.** Laikā no 2003. līdz 2012. gadam pielāgošanās finansējums bija mazliet mazāk nekā puse no Komisijas klimata jomai piešķirtā finansējuma (sk. **2. attēlu**), un kopš 2010. gada tā īpatsvars bijis augstāks. Visā minētajā laikposmā puse no pielāgošanās finansējuma saskaņā ar valstu programmām²⁰ bija atvēlēta pielāgošanās pasākumiem vismazāk attīstītajās valstīs, mazo salu jaunattīstības valstīs un Āfrikas valstīs (sk. **II pielikuma 4. tabulu**).

²⁰ Komisijas datus nav iespējams no reģionālajām programmām izdalīt vismazāk attīstīto valstu, mazo salu jaunattīstības valstu un Āfrikas valstu īpatsvaru.

2. ATTĒLS

APLĒSE PAR PIELĀGOŠANĀS UN SEKU MAZINĀŠANAS PASĀKUMU ĪPATSVARU EUROPEAID PIEŠĶIRTAJĀ FINANSĒJUMĀ KLIMATA JOMĀ

Avots: Eiropas Komisija. Palāta šo īpatsvaru aplēsa, tieši attiecinot procentus pret kopsummu (sk. **II pielikuma 3. tabulu**).

- 24.** Sešpadsmit revidēto valstu un divu revidēto reģionu paraugā Palāta konstatēja, ka Komisija pienācīgi ņēma vērā klimata pārmaiņu prioritātes, kas lielākajai daļai šo partnervalstu un reģionu bija izvirzītas Komisijas 2007.–2013. gada plānošanas dokumentos²¹:
- a) Komisija pievērsa īpašu uzmanību klimata pārmaiņām trīspadsmit valstīs un Āzijas reģionā, kur to risināja vai nu kā atsevišķu sadarbības stratēģijas prioritāru nozari²², vai arī kā daļu no citas prioritāras nozares saistībā ar vidi, dabas resursu apsaimniekošanu, lauku attīstību vai pat tirdzniecību un ieguldījumiem²³;
 - b) piecās valstīs²⁴ 2007.–2013. gada programmu starpposma pārskatīšanas iznākumā tika pieņemti lēmumi pastiprināt ar klimata pārmaiņām saistīto atbalstu, pievienojot jaunas intervences jomas vai palielinot piešķirtā finansējuma apjomu.
- 25.** No sešpadsmit paraugā iekļautajām valstīm Palāta sīkākai analīzei izraudzījās astoņas valstis un divus reģionus²⁵ un novērtēja, vai Komisijas ar klimatu saistītie intervences pasākumi risināja pašu partnervalstu apzinātās prioritātes. Palāta konstatēja, ka programmas bija pienācīgi mērķtiecīgas.

KOMISIJA UN DALĪBVALSTIS PIETIEKAMI NEKOORDINĒJA DARBĪBAS, KURU MĒRKIS IR PALĪDZĒT JAUNATTĪSTĪBAS VALSTĪM RĒAĢĒT UZ KLIMATA PĀRMAIŅĀM

- 26.** Līguma par Eiropas Savienības darbību 210. pantā paredzēts, ka Komisijai jāpanāk optimāla Savienības un dalībvalstu sadarbība. Klimata pārmaiņas ir svarīga ES ārpolitikas prioritāte, un Komisija ir parakstījusi Parīzes deklarāciju par palīdzības efektivitāti (sk. 8. un 9. punktu).
- 27.** Šajā iedaļā novērtēta attīstība, kas panākta vairākās jomās, lai nodrošinātu, ka ES un dalībvalstu darbības patiešām cita citu papildina un ir efektīvas. Galvenie aplūkoti jautājumi ir šādi:
- a) vai Komisija koordinēja valstu programmas ar dalībvalstu izstrādātajām programmām;
 - b) vai Komisija gādāja par koordināciju ar dalībvalstīm tā, lai būtu ievērotas starptautiskās saistības ilgtermiņā palielināt finansējumu klimata jomā saskaņā ar 2009. gada Kopenhāģenas vienošanos;

²¹ Sk. *IV pielikumu*.

²² Ķīna, Ukraina un Āzijas reģionālais plāns.

²³ Bangladeša, Bolīvija, Brazīlija, Etiopija, Gajāna, Indonēzija, Mali, Maroka un Uganda.

²⁴ Indonēzija, Bolīvija, Ķīna, Ukraina un Maroka.

²⁵ Bangladeša, Etiopija, Indonēzija, Maurīcija, Nikaragva, Tanzānija, Ukraina un Uganda; Austrumāfrika un Āzijas reģioni.

- c) kas sasniegts attiecībā uz uzraudzību, pārbaudēm un ziņojumiem par apsolīto un izmaksāto finansējumu klimata jomā;
- d) kādā mērā minētajās jomās sasniegtais ļauj pārbaudīt un analizēt ES un dalībvalstu tūlītējā finansējuma ieguldījumu;
- e) vai ES ir veicinājusi to mehānismu vienkāršošanu, ar kuriem sniedz finansējumu klimata jomā, t. i., vai ir novērsta sadrumstalotība.

ES UN DALĪBVALSTĪM IR LABĀK JĀKOORDINĒ VALSTU PROGRAMMAS

- 28.** Padomes secinājumos jau gadiem uzsvēta nepieciešamība ES un dalībvalstīm koordinēt ārējo atbalstu²⁶. Saskaņā ar Parīzes deklarāciju un Eiropas konsensu attīstības jomā atbalsts jākoncentrē jomās, kurās donoram ir salīdzinoša priekšrocība.
- 29.** Komisija un EĀDD uzskata, ka par darba dalīšanu un salīdzinošām priekšrocībām var runāt tikai partnervalstu līmenī vai konkrētā kontekstā. Tiek sagaidīts, ka darba dalīšanu pēta ES delegācijas. Konkrēta analīze nav veikta: par salīdzinošu priekšrocību parasti uzskata donora spēju pievērsties klimata pārmaiņām vienā izvēlēta nozarē, bet neņem vērā cilvēkresursus reģionālā vai centrālā līmenī. Komisija un dalībvalstis neapmainās ar informāciju par piešķirumiem, ko katra valsts saņem atbilstoši klimata jomas finansējuma iniciatīvām, lai gan tādējādi būtu iespējams apzināt valstis, kurās ir ievērojama pārklāšanās ("izredzētās valstis") vai gluži otrādi — darbības iztrūkums ("bāriņvalstis") donoru darbības ziņā un/vai atbalsta piešķirumu apjoma ziņā. ES Rīcības kodeksā ir ieteikta papildināmība un darba dalīšana attīstības politikā²⁷.
- 30.** Operatīvās iniciatīvas trešajā uzraudzības un progresa pārskatziņojumā (sk. 9. punktu) secināts, ka rezultāti ir nevienmērīgi²⁸. Tika uzsākta izmēģinājuma programma, kurā iesaistījās dažu valstu (tostarp Bangladešas) ES delegācijas un dalībvalstu vēstniecības, bet rezultāti nebija apmierinoši ne donoru, ne partnervalstu dēļ²⁹. Palātas konstatējumi sakrīt ar ESAO Attīstības palīdzības komitejas secinājumiem, kas izdarīti Eiropas Savienības profesionālāpskatē (2012. g.), proti, tehnisku un politisku šķēršļu kombinācijas dēļ ES iestādes nav panākušas kopīgajā plānošanā iecerēto³⁰.

²⁶ Sk., piemēram, Padomes 2010. gada 14. oktobra secinājumus "Gatavošanās Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) līgumslēdzēju pušu konferences sešpadsmitajai sesijai (COP 16) un Kioto Protokola līgumslēdzēju pušu sanāksmes sestajai sesijai (Kankuna, 2010. gada 29. novembris–10. decembris)".

²⁷ Sk. ES Rīcības kodeksu attiecībā uz papildināmību un darba dalīšanu attīstības politikā, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/st09/st09558.en07.pdf> Sk. arī Ārlietu padomes 2012. gada 14. maija 3166. sanāksmes secinājumus.

²⁸ SEC(2011) 502 galīgā redakcija, 19.4.2011., 5. pielikums.

²⁹ Tostarp: vāja partnervalsts darbības spēja vai interese; pienācīgu pārvaldības noteikumu trūkums; valstī ir grūti apstākļi; pastāv citi koordinācijas mehānismi; nepietiekami sinhronizētas donoru darba kārtības vai plānošanas cikli; dažu donoru darbība nav pārredzama; spēcīgas divpusējās intereses; reizēm ES nepārprotami ir vienīgais galvenais donors.

³⁰ <http://www.oecd.org/dac/peer-reviews/50155818.pdf> (22. lpp.).

31. Efektīva darba dalīšana un donoru darbību papildināmība ir atkarīga no vairākiem faktoriem, no kuriem var uzskaitīt šādus:

- o donoru vēlme sadarboties atbalsta efektivitātes jautājumos un cīņā pret korupciju;
- o valsts iestāžu vēlme sadarboties;
- o izstrādāta valsts klimata stratēģija.

Šie faktori sīkāk aplūkoti 33.–39. punktā.

32. Palātas apmeklētajās četrās valstīs klimata pārmaiņu jomā donoru koordinācijas kvalitāte bija dažāda. Koordinācija bija kvalitatīvāka Bangladešā, Tanzānijā un Ugandā, mazāk kvalitatīva Indonēzijā, bet Palāta konstatēja, ka ES delegācijas varētu pastiprināt ES donoru koordināciju visās četrās valstīs. **1. izcēlumā** sniegts nepietiekamas koordinācijas piemērs, ko Palāta konstatēja revīzijas apmeklējumā Bangladešā.

1. IZCĒLUMS

NEKOORDINĒTU PROGRAMMU PIEMĒRS (BANGLADEŠĀ)

Bainparā gandrīz vienlaicīgi īstenoja divas ūdensapgādes programmas. Vienu no tām, kuru finansēja *UNICEF*, Apvienotā Karaliste un *Oxfam*, pabeidza 2011. gadā. Otru, kuru finansēja ES un Apvienotā Karaliste kā daļu no Visaptverošās katastrofu pārvaldības programmas un ar Vācijas attīstības aģentūras starpniecību³¹, pabeidza 2012. gadā. Tā kā koordinācija nebija pienācīga, netika apsvērta iespēja apvienot vairāku donoru atbalstu vienā programmā un tādējādi piemērot rentablāku pieeju.

³¹ *Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit.*

33. Četrās revīzijā apmeklētajās valstīs donoru vēlme koordinēt darbības ievērojami atšķiras:

- a) Bangladešā, Tanzānijā un Ugandā finansējumu klimata jomā apspriež tematiskās darba grupās, bet programmu īstenošana ne vienmēr ir labi koordinēta (sk. 32. punktu)³². ES dalībvalstu diplomātisko pārstāvniecību vadītāji Bangladešā apšaubīja, vai iespējama kopīga plānošana, kā noteikts Padomes secinājumos³³;
- b) Indonēzijā donori savstarpēji konkurē, un nav skaidra valdības atbildība par klimata pārmaiņām. Papildu problēmas rada vēl citi faktori: valsts lielums, bagātie dabas resursi un finanšu spēja, kas pievilina daudzus donorus³⁴, bet katras valsts donoriem ir sava atšķirīga darba kārtība. Dažas donovalstis kļuvušas par “dabiskiem līderiem”, jo to ieguldījums ir ļoti iespaidīgs³⁵.

34. Tāpat kā citi ārējā atbalsta veidi, arī klimata jomas finansējums ir pakļauts korupcijai³⁶. Bangladešā, Indonēzijā, Tanzānijā un Ugandā šī problēma ir liela³⁷. Donoru sadarbība ir ļoti svarīga korupcijas riska mazināšanai.

35. Ugandā 2009. gadā starptautiskie donori uzsāka kopīgu pretkorupcijas iniciatīvu. Pēc tam, kad 2012. gadā Ugandas valsts revidents atklāja, ka pazudusi donoru nauda miljoniem ASV dolāru vērtībā, vairāki donori apturēja atbalstu Ugandai, tostarp Komisija un dalībvalstis. Tanzānijā norisinājās augsta līmeņa dialogs par korupciju forumā “Kopējā budžeta atbalsta partnerība”.

36. Bangladešā, kuras korupciju kāds liels donors sarunā ar Palātu nosauca par “k liedzošu”, ir izveidoti divi ieguldījumu fondi: valdība ir izveidojusi Bangladešas klimata pārmaiņu ieguldījumu fondu, savukārt starptautiskie donori, tostarp ES, ir izveidojuši Bangladešas klimata pārmaiņu izturības spējas veicināšanas fondu. Šo fondu mērķis ir ierobežot fiduciāro risku. Indonēzijā vairākums donoru, arī ES, nepiedalās vāji pārvaldītajā Indonēzijas klimata pārmaiņu ieguldījumu fondā.

³² Piemēram, Ugandā Pasaules Banka ir iecerējusi finansēt jaunu ūdensapgādes un sanitārijas programmu, kaut arī jau tiek īstenota viena programma, ko līdzfinansē citi donori, tostarp ES, un tā darbojas labi.

³³ Padomes 2011. gada 14. novembra secinājumi Nr. 16773/11.

³⁴ ES delegācija Indonēzijā apgalvoja, ka šajā valstī darbojas kādi 50 donori.

³⁵ Piemēram, ES oficiālā attīstības palīdzība Indonēzijai 2009. un 2010. gadā bija apmēram 109 miljoni ASV dolāru, bet Japāna piešķīra 1505 miljonus ASV dolāru (USD), Francija — 326 miljonus USD, ASV — 269 miljonus USD un Vācija — 172 miljonus USD. (Avots: <http://www.oecd.org/dac/stats/IDN.gif>)

³⁶ *Transparency International* 2011. gada ziņojums par korupciju pasaulē: klimata pārmaiņas.

³⁷ Visas četras valstis ieņem zemas vietas pēc *Transparency International* korupcijas uztveres indeksa: no 176 valstīm un teritorijām Tanzānija ir 102. vietā, Indonēzija — 118. vietā, Uganda — 130. vietā un Bangladeša — 144. vietā (avots: <http://cpi.transparency.org/cpi2012/results/>).

- 37.** Tomēr Bangladešā un Indonēzijā nav izveidots institucionalizēts dialogs, kas līdzinātos Ugandā un Tanzānijā ieviestajam dialogam, un arī Komisija neko tādu nav ierosinājusi. Donoriem šajās valstīs vairāk jākoordinē cīņa pret korupciju³⁸.
- 38.** Atbalsta efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no valsts valdības vēlēšanās uzņemties svarīgu lomu donoru koordinācijas un darba dalīšanas veicināšanā. Četrās revīzijā apmeklētajās valstīs aina bija dažāda:
- Bangladešas valdība aktīvi piedalās attīstības partneru grupās un tām pakārtotajās darba grupās. Bangladeša bija pirmā valsts pasaule, kura pēc Parīzes deklarācijas un Akras rīcības programmas pieņemšanas publicēja Kopīgo sadarbības stratēģiju, kas veicināja donoru programmu papildināmību³⁹;
 - Ugandas un Tanzānijas valdības piedalās ar attīstības partneriem kopīgās tematiskās darba grupās, bet daži ministri dod priekšroku divpusējiem kontaktiem tā, lai varētu izmantot attīstības partneru iespējamās viedokļu atšķirības;
 - Indonēzijā par klimata pārmaiņu jautājumu koordinēšanu atbild vairākas struktūras⁴⁰, un donoriem nav skaidrs, kā darbojas koordinācijas pārskatbildība.
- 39.** Vienota un skaidra nacionālā klimata stratēģija var sekmēt atbalsta ieguvumu pārņemšanu no valsts puses un atvieglot donoru koordināciju. Bangladeša ir labas prakses piemērs, bet Indonēzijas stratēģijas un rīcībpolitika palikusi vairāk ieceru un deklarāciju līmenī. Tomēr ar stratēģiju vien nepietiek labāku rezultātu panākšanai⁴¹. Palāta konstatēja, ka visās četrās apmeklētajās valstīs valdība pienācīgi nenoteica prioritātes, un tas vājināja klimata pārmaiņu stratēģijas un rīcības plānus.

³⁸ Palāta jau vairākkārt agrāk ir norādījusi, ka Komisijai, sniedzot ārējo atbalstu, ir jāpievērš lielāka uzmanība korupcijas riskam. Sk., piemēram, Īpašo ziņojumu Nr. 11/2010 "Kā Komisija pārvalda vispārējā budžeta atbalstu AKK, Latīņamerikas un Āzijas valstīs" un Īpašo ziņojumu Nr. 4/2013 "ES sadarbība ar Ēģipti pārvaldības jomā" (<http://eca.europa.eu>).

³⁹ Diemžēl Kopīgā sadarbības stratēģija 2011. gadā tika atlikta pēc tam, kad bija radušās aizdomas par korupciju vienā no lielajām Pasaules Bankas finansētajām programmām.

⁴⁰ Tostarp *Bappenas* (Valsts attīstības plānošanas ministrija), Klimata pārmaiņu valsts padome un *REDD* uzdevumgrupa.

⁴¹ Tā, kopš 2007. gada Indonēzijā ir izstrādāti vairāki valsts rīcības plāni un ceļveži klimata pārmaiņu jautājumos, bet donoru koordinācija nav veicināta.

KOMISIJA UN DALĪBVALSTIS NAV VIENOJUŠĀS PAR TO, KĀ PALIELINĀT ILGTERMIŅA FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ

40. Komisija pēc Kopenhāgenas vienošanās sāka nopietnāk pārdomāt, kā palielināt ES un dalībvalstu kopējo finansējumu klimata jomā, un konkrēti, tā apzināja iespējamus inovatīvos finansēšanas avotus, kuri ļautu izpildīt apņemšanos par līdzekļu apmēru 2020. gadā (sk. 5. un 11. punktu)⁴². Šie avoti varētu būt

- ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izsoļu ieņēmumi,
- oglekļa dioksīda emisiju maksas starptautiskajā aviācijā un jūras satiksmē,
- jauns oglekļa dioksīda emisiju tirgus mehānisms,
- finanšu sektora nodeva,
- klimata jomas finansēšana ar daudzpusēju un citu attīstības banku starpniecību.

41. Komisija ir nākusi klajā ar vairākām iniciatīvām, kuru mērķis ir sadarbībā ar dalībvalstīm piesaistīt šos potenciālos inovatīvos finansējuma avotus. Dažas iniciatīvas ir bijušas sekmīgākas, citas mazāk sekmīgas (sk. **V pielikumu**), bet joprojām nav atrisināti nopietni aspekti:

- a) lai izpildītu Kopenhāgenas vienošanos, klimata jomas finansējuma lielākajai daļai ir jābūt privātam finansējumam. Tomēr pasaulē nav vienprātības par to, ko uzskatīt par privātu finansējumu⁴³. Lai gan Padome ir vairākkārt pieņēmusi attiecīgus secinājumus⁴⁴ un Komisija ir ierosinājusi vairākas iniciatīvas⁴⁵, Komisija un dalībvalstis nav pieņēmušas vienotu nostāju;
- b) lai gan Padome ir apņēmusies "strādāt, lai (...) apzinātu veidu, kā palielināt klimata jomas finansējumu laikposmā no 2013. gada līdz 2020. gadam"⁴⁶, Komisija vēl nav ierosinājusi ceļvedi šajā jomā. Vēl nav nolemts, cik daudz finansējuma varētu piešķirt jaunattīstības valstīm un kādām jābūt katras dalībvalsts iemaksām.

⁴² SEC(2010) 409 galīgā redakcija, 1.4.2010., un SEC(2011) 487 galīgā redakcija, 8.4.2011.

⁴³ Sk. "Comparing Definitions and Methods to Estimate Mobilised Climate Finance" ["Definīciju un metožu salīdzinājums, kas vajadzīgs mobilizēt klimata jomas finansējuma aplēsei"], ESAO, 2013. gada maijs.

⁴⁴ Sk. Ekonomikas un finanšu padomes 2012. gada 15. maija 3167. sanāksmes secinājumus un Ekonomikas un finanšu padomes 2012. gada 13. novembra 3198. sanāksmes secinājumus.

⁴⁵ 2011. gada augustā Komisija veica dalībvalstu aptauju par privātā klimata jomas finansējuma definīciju un lomu, bet atbildēja mazāk nekā puse dalībvalstu (un EIB). Notiek diskusijas Padomes darba grupā un ekspertu grupās. Tas ir pozitīvi, ka dalībvalstis ir dalījušās pieredzē par privātā finansējuma mobilizēšanu, taču vienošanās vēl nav panākta.

⁴⁶ Ekonomikas un finanšu padomes 2011. gada 17. maija 3088. sanāksmes preses relīze un Ekonomikas un finanšu padomes 2011. gada 4. oktobra 3115. sanāksmes secinājumi par klimata jomas finansējumu.

VĒL NAV IEVIESTA EFEKTĪVA UZRAUDZĪBAS, ZIŅOJUMU UN PĀRBAUŽU SISTĒMA

- 42.** Efektīva uzraudzības, ziņojumu un pārbažu sistēma var veicināt publisko un privāto līdzekļu efektīvu izmantošanu. Labi izstrādāta ziņojumu sagatavošanas kārtība ir ļoti svarīga donorvalstu un saņēmējvalstu savstarpējas uzticības radīšanai, jo tādējādi tiek nostiprināta pārskatatbildība, ticamība un pārredzamība.
- 43.** 2013. gada jūnijā stājās spēkā mehānisms siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai⁴⁷. Šā mehānisma ieviešana sekoja nesen pirms tam — 2013. gada februārī — ieviestajai UNFCCC sistēmai, ar kuru paredzēja ziņojumu sagatavošanu reizi divos gados⁴⁸. Mehānisms siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai ir spēcīgāks nekā UNFCCC ziņojumu sagatavošanas sistēma tādā ziņā, ka saskaņā ar to dalībvalstīm jāziņo par emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā gūto ieņēmumu izmantošanu klimata jomas finansēšanai, kā arī par visu publisko (t. i., ne privāto) finansējumu klimata jomā jaunattīstības valstīm.
- 44.** Tiesa, ir panākta vienošanās par vienotu ziņojumu formātu, toties nav vienošanās par vienotiem standartiem un definīcijām. Tāpēc jaunais mehānisms joprojām nenodrošina pietiekamu datu salīdzināmību. Galvenie vēl neatrisinātie jautājumi — atšķirīgas valstu definīcijas “jaunam un papildu finansējumam”, Rio politikas rādītāju piemērošana un solījumu pretstatā reālo maksājumu nošķiršana —, var ietekmēt apjomu, par kādu faktiski palielināsies starptautiskais finansējums klimata jomā.
- “JAUNS UN PAPILDU FINANSĒJUMS”**
- 45.** 2009. gada Kopenhāgenas vienošanās uzsvēra vajadzību pēc “jauna un papildu finansējuma”, bet to nedefinēja. Eiropas Parlaments ir aicinājis piešķirt ES resursus pielāgošanās un seku mazināšanas pasākumiem papildus attīstības palīdzības jomā izvirzītajam oficiālās attīstības palīdzības mērķim: 0,7 % no NKP⁴⁹. Līdz šim nav formulēta vienota “jauna un papildu finansējuma” definīcija, un donori (tostarp atsevišķas dalībvalstis) piemēro dažādas pieejas⁵⁰.

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regula (ES) Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai valstu un Savienības līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām un par Lēmuma Nr. 280/2004/EK atcelšanu (OV L 165, 18.6.2013., 13. lpp.).

⁴⁸ <http://unfccc.int/resource/docs/2012/cop18/eng/08a03.pdf>

⁴⁹ Eiropas Parlamenta rezolūcija par klimata pārmaiņu konferenci Durbanā, P7 TA(2011)0504 (16.11.2011.).

⁵⁰ *EU Accountability Report 2011 on Financing for Development: Review of progress of the EU and its Member States* [ES pārskatatbildības 2011. gada ziņojums par attīstības finansējumu. Pārskats par ES un tās dalībvalstu progresu], 44. lpp. angļu val. redakcijā. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2011:0500:FIN:EN:PDF>). Sk. arī, piemēram, ESAO ziņojumu “*Development Perspectives for a Post-2012 Climate Financing Architecture*” [“Klimata jomas finansējuma “arhitektūras” attīstības perspektīvas pēc 2012. gada”], 8. lpp. angļu val. redakcijā.

- 46.** Komisija 2010. gada jūnijā ierosināja piemērot vienotu pieeju "jauna un papildu finansējuma" definēšanai, taču dažas dalībvalstis tam nepiekrīta. Komisijas 2011. gadā veiktajā dalībvalstu aptaujā atklājās, ka tiek izmantotas daudzas un dažādas definīcijas. Palāta var apstiprināt, ka četrās revidētajās dalībvalstīs⁵¹ izmantoja ļoti atšķirīgas pieejas jēdziena "jauns un papildu finansējums" interpretācijai (sk. **VI pielikumu**).
- 47.** Reizēm, kad dalībvalstis ziņo par apjomīgām tūlītējā finansējuma iemaksām, izrādās, ka tās ietver jau agrāk uzņemtas saistības⁵². Dažas dalībvalstis (piemēram, Beļģija, Spānija un Zviedrija) uzskata, ka Pasaules vides fonda finansēšana ir daļa no tūlītējā finansējuma saistību izpildes, citas dalībvalstis (piemēram, Francija, Somija un Apvienotā Karaliste) Pasaules vides fonda finansēšanu ieskaita kā tūlītējo finansējumu tikai daļēji, bet Dānija un Vācija to vispār par tādu neuzskata⁵³.

RIO POLITIKAS RĀDĪTĀJI

- 48.** Klimata pārmaiņas parasti ir elements, kas integrēts atbalsta programmās, ar kurām risina arī citus attīstības mērķus⁵⁴. Tāpēc ne vienmēr ir viegli objektīvi izdalīt ar klimata pārmaiņām saistītās programmas: visplašāk pieņemtā pieeja klimata pārmaiņu izdevumu noteikšanai ir ESAO Attīstības palīdzības komitejas Rio politikas rādītāju metodoloģija⁵⁵.
- 49.** Kaut arī gandrīz visu ES tūlītējo finansējumu sniedz dalībvalstis, kuru pienākums ir izmantot Rio politikas rādītājus savos ziņojumos ESAO Attīstības palīdzības komitejai⁵⁶, tomēr Komisija un dalībvalstis nav vienojušās par kopējiem parametriem, pēc kuriem izteikt skaitļos klimata jomas finansējuma komponenti ar Rio politikas rādītājiem vērtētajās programmās. Tā rezultātā, lai gan Komisija izmanto pati savu Rio rādītāju klasifikāciju, tai nav pilnīga priekšstata par dalībvalstu praksi, un tāpēc tā nevar zināt, vai ziņotie dati ir salīdzināmi un vai kopsummās veidojošie elementi ir izsekojami un sakrīt.

⁵¹ Vācija, Francija, Itālija un Apvienotā Karaliste. Palāta revīzijai izraudzījās šīs četras dalībvalstis, jo tās piešķīra lielākās summas saskaņā ar ES tūlītējo finansējuma iniciatīvu.

⁵² Piemēram, ES tūlītējā finansējuma programmu sarakstā ir uzrādītas dalībvalstu iemaksas Tiru tehnoloģiju fondā, Eksperimentālajā programmā klimata pārmaiņu izturības veicināšanai un Pasaules vides fondā. Tomēr šo fondu pilnvarnieku ziņojumos šāds palielināts finansējums neuzrādās.

⁵³ J. Brown, M. Stadelmann, L. Hörnlein, *Fast-start finance to address climate change: what we know at the mid-point* ["Klimata pārmaiņu risināšana ar tūlītējo finansējumu. Starpposma novērtējums"], Aizjūras attīstības institūts, 2011. g.

⁵⁴ Tie var būt attīstības mērķi lauksaimniecības, enerģētikas, izglītības u. c. nozarēs.

⁵⁵ Kopš 2007. gada Rio politikas rādītāji ir obligāti ESAO Attīstības palīdzības komitejas locekļiem, tā ka šie rādītāji ir kļuvuši par visplašāk pieņemto metodoloģiju.

⁵⁶ Četrpadsmit dalībvalstis nav ESAO Attīstības palīdzības komitejas locekles: Bulgārija, Horvātija, Čehija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Polija, Rumānija, Slovēnija un Slovākija.

SOLĪJUMI PRETSTATĀ REĀLAJIEM MAKSĀJUMIEM

- 50.** Kopenhāgenas vienošanās nenorādīja, ko reāli nozīmē donoru apņemšanās piesaistīt finansējumu klimata jomā. Tāpēc donori (tostarp dalībvalstis) ziņojumos tūlītējā finansējuma summas norāda, pamatojoties uz solījumiem (piešķirumiem), nevis uz faktiskajiem naudas pārskaitījumiem (maksājumiem). Šī problēma neskar tikai ES vien⁵⁷. Daudzos šajā jomā izveidotajos daudzpusējos fondos, ar kuru starpniecību Komisija un dalībvalstis novirza finansējumu klimata jomā, saskaņoti neziņo par līdzekļu izmaksāšanu. ESAO 2013. gada maija dokumentā norāda uz neskaidrību ar terminu "mobilizēt" starptautisko klimata jomas finansējumu un uz sekām, kādas šī neskaidrība varētu radīt uzticamības un pārredzamības aspektos⁵⁸.
- 51.** Palāta, pamatojoties uz revidentu veikto analīzi par tūlītējo finansējumu, lēš, ka 2013. gada vidū Komisija bija uzņēmusies saistības 155 miljonus EUR apmērā un izmaksājusi 38 miljonus EUR.

NAV SKAIDRS, KĀDĀ MĒRĀ IR IEVĒROTI "TŪLĪTĒJĀ FINANSĒJUMA" SOLĪJUMI

- 52.** ES un dalībvalstis katru gadu ziņoja UNFCCC par iemaksām par katru no tūlītējā finansējuma iniciatīvas trīs gadiem. Komisija apkopoja datus par Komisijas un dalībvalstu iemaksām. Pēc tam Padome katru ziņojumu pieņēma, un ES prezidentūra un Komisija to kopīgi iesniedza UNFCCC.
- 53.** Galīgajā ziņojumā⁵⁹, kas iesniegts UNFCCC 2013. gada 29. maijā, apgalvots, ka ES un dalībvalstis 2010.–2012. gadā mobilizējušas 7,34 miljardus EUR. Tas ir vairāk nekā kopējā 2009. gadā ieplānotā summa, kas bija 7,2 miljardi EUR (sk. **3. attēlu**). Padome secināja, ka kopumā apņemšanās ir ievērota.

⁵⁷ Laikā no 2003. līdz 2011. gadam pasaulē klimata jomā bija apsolīti 30,88 miljardi USD, izdošanai apstiprināti — 9,34 miljardi USD, izmaksāti — 1,92 miljardi USD. Avots: "The Atlas of Climate Change" ["Klimata pārmaiņu atlās"], Dow & Downing, 2011. g.; skaitļi pārbaudīti pēc www.ClimateFundsUpdate.org

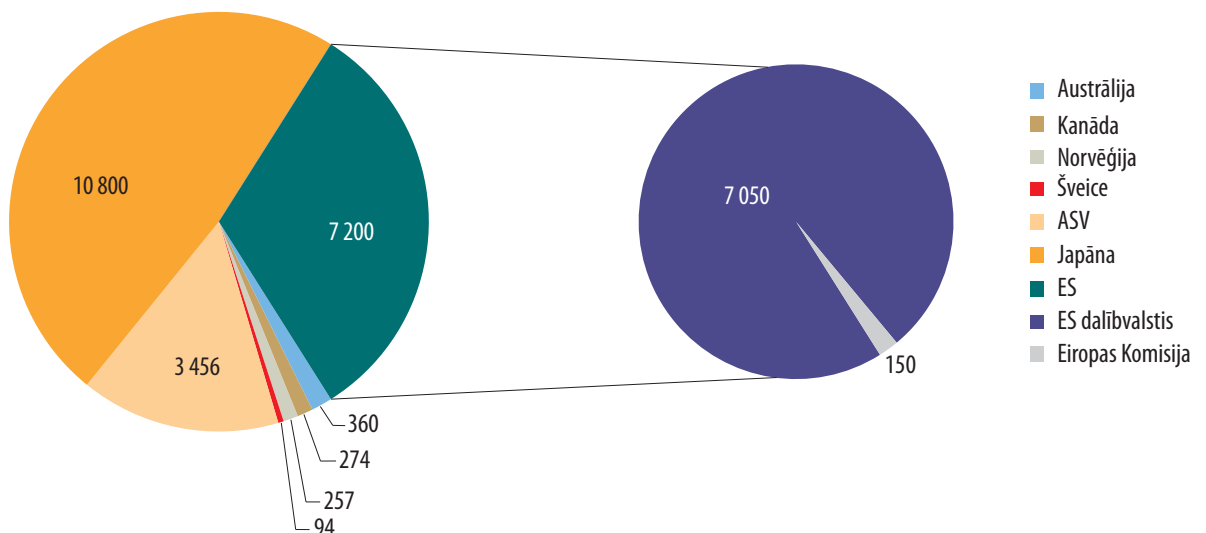
⁵⁸ ESAO Klimata pārmaiņu ekspertu grupas 2013. gada maija dokumentā nr. 2013(2) rakstīts: "Nav skaidrības ne par jēdzienu "mobilizēts" klimata jomas finansējums, ne par veidu, kādā izstrādāt pienācīgas vadlīnijas par novērtēšanu, ziņošanu un pārbaudēm, un šim skaidrības trūkumam ir nozīmīgas politiskās sekas UNFCCC kontekstā, jo skaidrība ir vajadzīga kā uzticības un pārredzamības nodrošināšanai, tā arī savstarpējās pārskatatbildības uzlabošanai".

⁵⁹ Katrs ziņojums ir balstīts uz apkopotajiem datiem, un pielikumā ir dots Komisijas un dalībvalstu atbalstīto atsevišķo darbību sīkākais saraksts (intervences pasākumu saraksts). Taču intervences pasākumu sarakstā nav ietverta atsevišķo darbību kopsumma. (http://ec.europa.eu/clima/policies/finance/international/faststart/documentation_en.htm).

- 54.** Izmantojot intervences pasākumu saraksta sīkākos datus, Palātai neizdevās iegūt tādu pašu summu — 7,34 miljardus EUR⁵⁹. Pēc Palātas aprēķiniem intervences pasākumu kopsumma ir apmēram 5,48 miljardi EUR, tātad par 1,86 miljardiem EUR mazāka (t. i., par 25 % mazāka nekā deklarētā kopsumma). Komisija nepārbaudīja dalībvalstu sniegtās informācijas precizitāti un nespēj paskaidrot atšķirības.
- 55.** Ņemot vērā minēto summas nesakritību un faktu, ka klimata jomas izdevumu nodalīšanai no cita veida izdevumiem nav vienotas definīcijas un metodes, nav skaidrs, kādā mērā ES un dalībvalstis ir ievērojušas apņemšanos piešķirt tūlītējo finansējumu.

3. ATTĒLS

DONORU APSOLĪTAIS TŪLĪTĒJAIS FINANSĒJUMS

(miljonos EUR¹)

¹ Attīstītās valstis apņēmās piešķirt 31,2 miljardus USD. Šī summa ir izteikta eiro, izmantojot to pašu maiņas kursu, ko ES un dalībvalstis ir izmantojušas, lai izteiktu eiro savu apņemšanos 10 miljardu USD apmērā (sanāk minētie 7,2 miljardi EUR).

Avots: http://climateanalytics.org/sites/default/files/attachments/news/20101005_FastStartFinance_update.pdf

KOMISIJA UN DALĪBVALSTIS KOPĪGI NERĪKOJĀS, LAI MAZINĀTU KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA SADRUMSTALOTĪBU

- 56.** Pēdējos gados visā pasaulē strauji izveidots daudz ar klimata pārmaiņām saistītu fondu. Finansēšanas mehānismu pārpilnība ir novedusi pie ļoti sadrumstalotas sistēmas, kas rada ievērojamas koordinācijas, īpašumtiesību un pārskatatbildības problēmas.
- 57.** Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas (*UNDP*) aplēse liecina, ka pastāv vairāk nekā 50 starptautiski publiski fondi, 45 oglekļa dioksīda emisiju tirgi un 6000 privāti kapitālfondi, no kuriem nāk finansējums klimata jomā⁶⁰, un katram no tiem ir sava pārvaldības struktūra. Pasaules Banka atzīmē, ka šāda sadrumstalotība varētu mazināt klimata jomas finansējuma vispārējo efektivitāti⁶¹. Parīzes deklarācijā⁶² rakstīts: donoriem jācenšas piemērot vienotas un vienkāršotas procedūras, lai izvairītos no dublēšanās un samazinātu darījumu izmaksas; un arī ESAO brīdina, ka skaidrāk jādefinē daudzpusējo fondu attiecīgie uzdevumi, jāpanāk labāka koordinācija vai daži fondi jākonsolidē⁶³.
- 58.** Komisija un dalībvalstis izmanto gan divpusējus, gan daudzpusējus kanālus, caur kuriem izmaksā finansējumu klimata jomā. 2010. gadā bija izmantoti ne mazāk kā 22 daudzpusējie kanāli⁶⁴.
- 59.** Komisija, izstrādājot programmas, neuzskatīja par prioritāti samazināt klimata jomas finansējuma sadrumstalotību. Tā arī neapsrieda šo jautājumu ar dalībvalstīm.
- 60.** Komisija ierosināja izveidot Pasaules klimata pārmaiņu aliansi (*GCCA*) kā "ES atbildi uz klimata pārmaiņu attīstības dimensiju"⁶⁵. Padome apstiprināja šo priekšlikumu 2007. gada novembrī, bet piebilda, ka optimāli jāizmanto gan ES, gan pasaules līmenī jau pastāvošie mehānismi, un uzsvēra, ka *GCCA* tikai papildina jau ieviestos procesus un sistēmas⁶⁶. Līdzekļus *GCCA* ir iemaksājušas tikai piecas dalībvalstis (un iemaksas lielākoties ir mazas)⁶⁷. Komisija vairākkārt ir mudinājusi līdzdarboties aktīvāk, bet tai nav izdevies iegūt plašāku atbalstu savai parauginiciatīvai no pašas ES puses.

⁶⁰ *UNDP "Blending Climate Finance through National Climate Funds"* ["Klimata jomas finansējuma optimizēšana, veidojot nacionālus klimata fondus", 2011. g., 6. lpp. angļu val. redakcijā. Daudzpusējo finansēšanas mehānismu analīzi sk. ESAO dokumentā "Development Perspectives for a Post-2010 Climate Financing Architecture", (<http://www.oecd.org/dataoecd/47/52/47115936.pdf>).

⁶¹ Pasaules Bankas "Ziņojums par pasaules attīstību 2010. gadā. Attīstība un klimata pārmaiņas", 2009. g.

⁶² ESAO Parīzes deklarācija par palīdzības efektivitāti, 2005. g., 6. lpp. angļu val. redakcijā.

⁶³ ESAO "Development Perspectives for a Post-2012 Climate Financing Architecture" ["Klimata jomas finansējuma "arhitektūras" attīstības perspektīvas pēc 2012. gada"], 2011. g., 23. lpp. angļu val. redakcijā.

⁶⁴ ES tūlītējā finansējuma ziņojums Kankunai, Padomes dokuments Nr. 15889/10.

⁶⁵ Komisijas dienestu darba dokuments "Implementation Framework of the Global Climate Change Alliance" ["Pasaules klimata pārmaiņu alianses īstenošanas sistēma"], 2008. g., 4. lpp. angļu val. redakcijā.

⁶⁶ Sk. Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes 2007. gada 20. novembra secinājumus (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/st15/st15103.en07.pdf>).

⁶⁷ *GCCA* iemaksas veido ES budžets (166 miljoni EUR), EAF (40 miljoni EUR) un šādu dalībvalstu iemaksas: Īrija (31 miljons EUR), Zviedrija (5,1 miljons EUR), Igaunija (0,8 miljoni EUR), Kipra (0,6 miljoni EUR) un Čehija (0,2 miljoni EUR).

- 61.** GCCA nav integrēta ne dalībvalstu darbā, ne Komisijas plānošanas darbā. Komisija ir pūlējies pārliecināt dalībvalstis par iniciatīvas pievienoto vērtību. Tā kā dalībvalstis sākumā piekrita Komisijas priekšlikumam izveidot GCCA, bet vēlāk to atbalstīja negribīgi, tad, protams, GCCA faktiskie sasniegumi nebūt neatbilst sākotnējām iecerēm.
- 62.** Pēc GCCA izveides 2007. un 2008. gadā Komisija pieņēma 2009. gada secinājumus par klimata pārmaiņām un attīstību, ar kuriem saskaņā pielāgošanās pasākumiem vairs nevajadzētu radīt vertikālus fondus, savukārt 2010. gadā pēc 16. COP Kankunas vienošanās izveidoja Klimata pārmaiņu mazināšanas fondu (GCF). Tomēr Komisija, ņemot vērā minētos notikumus, atkārtoti neizvērtēja, vai vērts saglabāt GCCA. Arī dalībvalstis neizrāda vēlmi apvienot vai slēgt nacionālos klimata fondus vai tiekties pēc to lielākas sinerģijas, lai samazinātu darījumu izmaksas un administratīvo slogu jaunattīstības valstīm.
- 63.** Klimata pārmaiņu mazināšanas fondu (GCF) izveidoja ar mērķi veicināt Kopenhāģenas vienošanās mērķu sasniegšanu, lai starptautiskais finansējums klimata jomā 2020. gadā sasniegtu ikgadēju summu 100 miljardu USD apmērā. GCF darbības uzsākšanu sagatavoja Pagaidu komiteja. Dažas dalībvalstis izdarīja kopīgas iemaksas (piemēram, Dānija un Nīderlande), bet Komisija un citas dalībvalstis (piemēram, Vācija un Apvienotā Karaliste) maksāja atsevišķi. ES un dalībvalstis nerīkojās kopīgi.
- 64.** GCF Valde ir atbildīga par finansēšanas lēmumiem, tostarp par finansējuma sniegšanas kārtību. Kad 2012. gada maijā notika attīstīto valstu pārstāvju iecelšana Valdē, septiņas no divpadsmit vietām piešķīra dalībvalstīm. Lai gan Padome atbalstīja vienas vietas piešķiršanu Komisijai kā ES pārstāvei⁶⁸, dalībvalstis tam nepiekrita⁶⁹. Komisija ir ES galvenā sarunvede COP sanāksmēs, un tās kompetencē ietilpst koordinācijas veicināšana saskaņā ar Līgumu un Eiropas konsensu attīstības jomā, bet tā nav lūgta pie sarunu galda lielākajā fondā, ar kuru risina klimata pārmaiņas.

⁶⁸ Ekonomikas un finanšu padomes 2012. gada. 15. maija 3167. sanāksme.

⁶⁹ Krievijas Federācija un Savienotās Valstis bija pret ES pārstāvja iecelšanu Valdē, kā argumentu minot, ka tas nozīmētu dažu dalībvalstu dubultu pārstāvniecību.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

- 65.** Palāta secina, ka Komisija ir labi pārvaldījusi ES ar klimatu saistītos izdevumus no ES budžeta un EAF. Tomēr, lai ES starptautiskā ietekme būtu pēc iespējas lielāka, ievērojami jāuzlabo Komisijas un dalībvalstu savstarpējā koordinācija saistībā ar jaunattīstības valstīm piešķirto finansējumu klimata jomā.
- 66.** Tātad Komisija ir labi pārvaldījusi ar klimatu saistīto atbalstu, ko finansē no ES budžeta un EAF. Saskaņā ar politisko apņemšanos tā kopš 2007. gada ir pakāpeniski palielinājusi ar klimatu saistītos izdevumus un 2014.–2020. gadā ir iecerējusi finansējumu palielināt daudz vairāk (sk. 18.–20. punktu). Komisija pievērta galveno uzmanību pienācīgām pasaules mēroga prioritātēm un pielāgoja programmas atsevišķu partnervalstu apstākļiem (sk. 21.–25. punktu).
- 67.** Komisija un dalībvalstis savstarpēji pietiekami nekoordinē klimata jomas finansējumu jaunattīstības valstīs. Dažos jautājumos Komisija nav pietiekami uzņēmusies vadību, savukārt dalībvalstis nav pietiekami atsaukušās dažām Komisijas iniciatīvām. Lai gan revidētajā laikposmā Komisijas un dalībvalstu savstarpējā koordinācija daļēji uzlabojās, turpmāk daudz vairāk jāstrādā, lai ES un dalībvalstu sagatavotās valstu programmas cita citu papildinātu un lai novērstu un apkarotu korupciju (sk. 28.–39. punktu). Vairākos svarīgos jautājumos nav izveidojusies kopēja nostāja un prakse: ES un dalībvalstis nav vienojušās par to, kā īstenot apņemšanos līdz 2020. gadam palielināt klimata jomas finansējumu; nav vienotas definīcijas jēdzieniem “jauns un papildu finansējums” un “privātie līdzekļi”; vienādi nepiemēro Rio politikas rādītājus, pēc kuriem no citām tēmām atdalīt ar klimatu saistītās programmas (sk. 40. un 41. punktu).
- 68.** Vēl nav ieviesta pietiekami pamatīga uzraudzības, ziņojumu un pārbažu sistēma, kura sniegtu visaptverošu un ticamu informāciju par Komisijas un dalībvalstu ar klimatu saistītajiem izdevumiem un ar kuras palīdzību būtu iespējams uzraudzīt, kā tiek pildītas apņemšanās klimata jomā (sk. 42.–51. punktu), un nav skaidrs, kādā mērā ir ievēroti “tūlītējā finansējuma” solījumi (sk. 52.–55. punktu). Nekas nav darīts, lai samazinātu klimata jomas finansējuma sīku sazarošanos, un tas apdraud finansējuma produktivitāti un pārskatatbildību, kā arī rada atbalsta sadrumstalotības risku (sk. 56.–64. punktu).

69. Palāta ir formulējusi turpmāk uzskaitītos ieteikumus.

1. IETEIKUMS

Komisijai jāierosina un jāiesniedz Padomei ceļvedis, kas ļautu palielināt finansējumu klimata jomā tā, lai 2020. gadā būtu sasniegts ar Kopenhāģenas vienošanos izvirzītais mērķis, tostarp jādefinē jēdziens "privātais finansējums".

2. IETEIKUMS

Lai uzlabotu ES klimata jomas finansējuma pārredzamību un pārskatbīdību, Komisijai un dalībvalstīm, balstoties uz Monitoringa mehānisma regulu, jāvienojas par kopējiem uzraudzības, ziņojumu un pārbaūžu standartiem, it īpaši attiecībā uz jēdzienu "jauns un papildu finansējums", Rio politikas rādītāju piemērošanu un ziņošanu par klimata jomas finansējuma izmaksāšanu.

3. IETEIKUMS

Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam jāziņo par apmēru, kādā attīstības palīdzības jomā tiek īstenots ES mērķis laikā no 2014. līdz 2020. gadam 20 % ES budžeta un EAF atvēlēt ar klimatu saistītām darbībām. Tostarp jāprecizē, par kādām summām ir uzņemtas saistības un kādas summas ir izmaksātas.

4. IETEIKUMS

Komisijai jāpasūta Pasaules klimata pārmaiņu alianses neatkarīgs novērtējums, kas ietvertu analīzi par to, kāpēc vairākums dalībvalstis nevēlas to līdzfinansēt.

5. IETEIKUMS

Komisijai un dalībvalstīm vairāk jāsadarbojas, klimata jomas finansējumam piemērojot ES Rīcības kodeksu attiecībā uz darba dalīšanu, īpaši jāapmainās ar informāciju par katras valsts piešķirumiem, jāizvērs kopīga plānošana un kopā jānovērš un jāapkaro korupcija, kas apdraud finansējumu klimata jomā.

Šo ziņojumu 2013. gada 10. decembra sēdē Luksemburgā pieņēma Revīzijas palātas III apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Karel PINXTEN*.

Revīzijas palātas vārdā —

priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

VISMAZĀK ATTĪSTĪTĀS VALSTIS, MAZO SALU JAUNATTĪSTĪBAS VALSTIS UN ĀFRIKA

¹ Tikai ANO dalībvalstis.

Avoti: <http://www.un.org/special-rep/ohrls/ohrls/allcountries-regions.pdf>
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_sovereign_states_and_dependent_territories_in_Africa

EUROPEAID 2003.–2012. GADA FINANSĒJUMS KLIMATA JOMĀ

Komisija sniedz finansējumu klimata jomā kā daļu no ārējā atbalsta no vairākiem avotiem, galvenie no tiem ir

- a) Eiropas Attīstības fonds (EAF) — galvenais attīstības sadarbības instruments, kas aptver Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstis un aizjūras zemes un teritorijas,
- b) attīstības sadarbības instruments, kas aptver Latīņameriku, Āziju un Centrālāziju, Tuvo Austrumus un Dienvidāfrikas Republiku, kā arī tematiskās programmas,
- c) Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments (ENPI)¹, kas aptver šā instrumenta valstis² un Krieviju;
- d) humānā palīdzība pēc dabas katastrofām, piemēram, pēc plūdiem Pakistānā vai cunami Indijas okeānā.

Laikā no 2003. līdz 2012. gadam *EuropeAid* pārvaldīja saistības, kas uzņemtas par finansējumu klimata jomā kā daļu no ārējā atbalsta, apmēram 4 650 miljonu EUR apmērā. Šīs summas sīkākais sadalījums ir dots turpmāk pievienotajās **tabulās**.

1. TABULA. EUROPEAID KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA IEDALĪJUMS PĒC FINANSĒŠANAS INSTRUMENTA, 2003.–2012. GADS

(miljonos EUR)

Gads	ASI	EKPI	EAF	Kopā
2003	82	5	33	120
2004	247	27	26	300
2005	118	5	74	196
2006	147	20	94	261
2007	125	162	205	492
2008	283	63	56	402
2009	269	39	436	745
2010	267	163	245	675
2011	337	123	166	626
2012	341	258	234	833
Kopā	2 216	864	1 570	4 650

Piezīme. Noapaļošanas dēļ saskaitāmo summa var nesakrist ar uzrādīto kopsummu.

¹ 2014. gadā tas pārtaps par Eiropas kaimiņattiecību instrumentu.

² Alžīrija, Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Ēģipte, Gruzija, Izraēla, Jordānija, Libāna, Libija, Moldova, Maroka, Okupētās Palestīniešu Teritorijas, Sīrija, Tunisija un Ukraina.

2. TABULA. EUROPEAID KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA IEDALĪJUMS PĒC ĢEOGRĀFISKĀ APGABALA

(miljonos EUR)

Gads	Āfrika	Āzija	Latīņ-amerika	Karību jūras reģions	Austrum-eiropa un Krievija	Vidusjūras reģions un Tuvie Austrumi	Klusā okeāna reģions	Jaukti reģioni	Kopā
2003	22	22	31	17	5	—	4	19	120
2004	24	82	152	3	4	22	7	6	300
2005	88	41	27	1	5	—	15	20	196
2006	103	25	67	10	15	7	6	28	261
2007	118	18	14	62	101	86	19	74	492
2008	98	85	13	0	114	41	3	47	402
2009	117	55	45	32	1	48	27	419	745
2010	204	104	32	9	45	126	32	123	675
2011	186	101	28	28	72	47	4	160	626
2012	236	100	96	26	98	160	27	90	833
Kopā	1 197	633	504	189	460	537	145	986	4 650

3. TABULA. EUROPEAID JAUNATTĪSTĪBAS VALSTĪM PIEŠKIRTĀ KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA ORIENTĒJOŠS IEDALĪJUMS PIELĀGOŠANĀS UN SEKU MAZINĀŠANAS PASĀKUMOS

(miljonos EUR)

Gads	Pielāgošanās		Seku mazināšana		Kopā ¹
	Summa	%	Summa	%	Summa
2003	68	41 %	100	59 %	120
2004	205	41 %	289	59 %	300
2005	117	42 %	160	58 %	196
2006	117	33 %	233	67 %	261
2007	279	39 %	433	61 %	492
2008	103	21 %	388	79 %	402
2009	269	31 %	588	69 %	745
2010	424	54 %	366	46 %	675
2011	401	45 %	490	55 %	626
2012	621	50 %	618	50 %	833
Kopā	2 603	42 %	3 664	58 %	4 650

¹ Dažus intervences pasākumus var uzskatīt gan par pielāgošanās, gan par seku mazināšanas pasākumiem, tāpēc aile "Kopā" nav pirmo aiju saskaitījums.

Piezīme. Noapaļošanas dēļ saskaitāmo summa var nesakrist ar uzrādīto kopsummu.
Avots: EuropeAid datubāze.

4. TABULA. VALSTU PROGRAMMĀM PIEŠĪRTĀ EUROPEAID KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA IEDALĪJUMS PĒC VALSTĪM (VISMAZĀK ATTĪSTĪTĀS VALSTIS (VAV), MAZO SALU JAUNATTĪSTĪBAS VALSTIS (MSJV) UN ĀFRIKA)

(miljonos EUR)

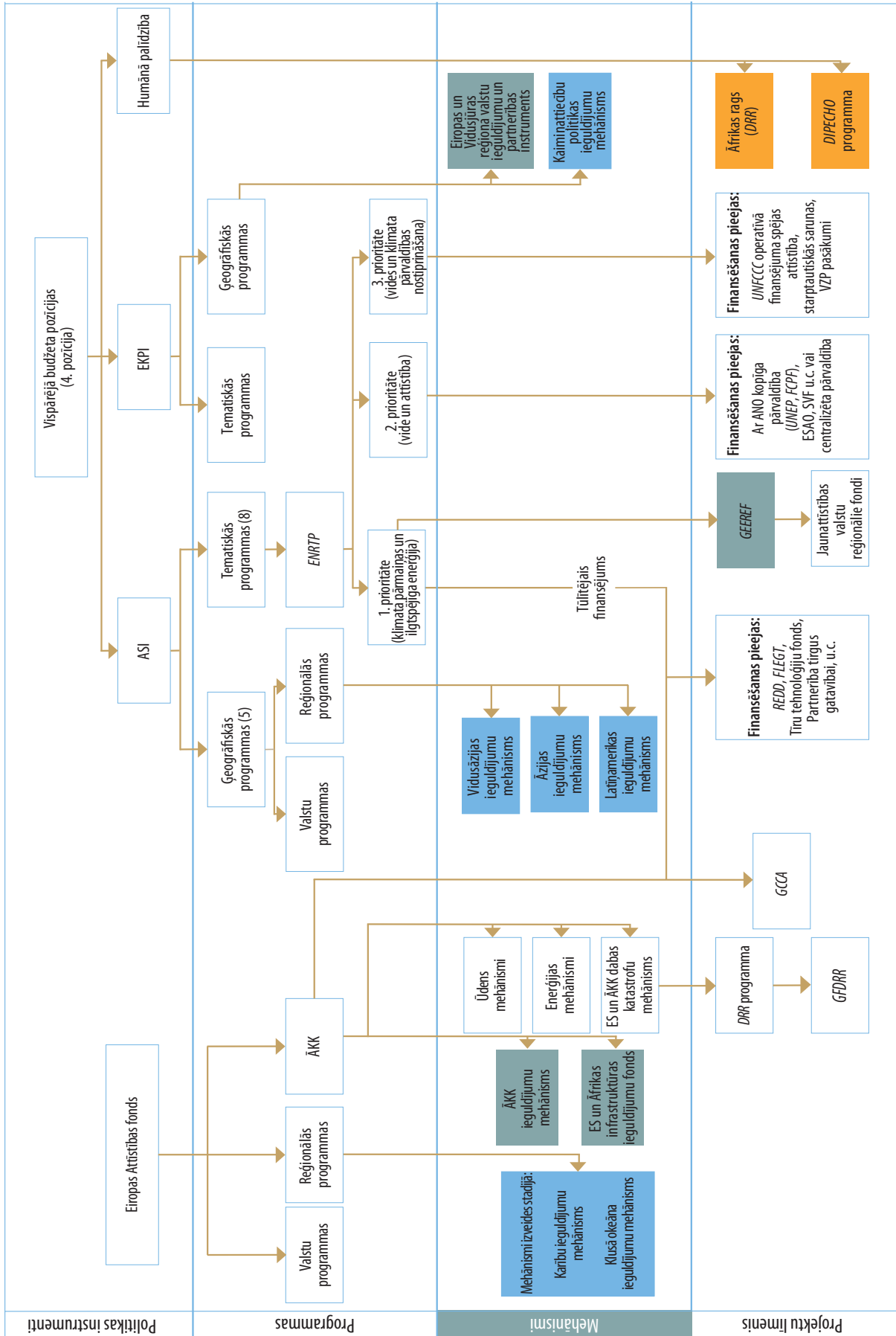
Gads	Visi pielāgošanās pasākumi					Viss klimata pārmaiņu apkarošanas finansējums				
	VAV, MSJV, Āfrikas valstis		Citas valstis		Kopā	VAV, MSJV, Āfrikas valstis		Citas valstis		Kopā ¹
	Summa	%	Summa	%	Summa	Summa	%	Summa	%	Summa
2003	15	38 %	24	62 %	39	24	32 %	51	68 %	75
2004	13	7 %	175	93 %	188	27	10 %	235	90 %	262
2005	50	78 %	14	22 %	64	64	71 %	26	29 %	90
2006	40	56 %	32	44 %	72	66	52 %	62	48 %	128
2007	69	67 %	34	33 %	104	160	65 %	87	35 %	247
2008	41	60 %	28	40 %	69	97	33 %	195	67 %	291
2009	93	93 %	6	7 %	99	179	87 %	26	13 %	206
2010	142	58 %	105	42 %	248	148	40 %	225	60 %	373
2011	87	67 %	42	33 %	129	127	57 %	94	43 %	221
2012	149	69 %	68	31 %	217	162	56 %	125	44 %	287
Kopā	701	57 %	529	43 %	1 230	1 054	48 %	1 125	52 %	2 179

¹ Dažus intervences pasākumus var uzskatīt gan par pielāgošanās, gan par seku mazināšanas pasākumiem, tāpēc aile "Kopā" nav pirmo aiļu saskaitījums.

Piezīme. Noapaļošanas dēļ saskaitāmo summa var nesakrist ar uzrādīto kopsummu.

Avots: EuropeAid datubāze.

ES 2007.–2013. GADA KLIMATA JOMAS FINANŠĒJUMA PLŪSMA UZ JAUNATTĪSTĪBAS VALSTĪM

EK pārvaldītie apvienotie mehānismi

EIB pārvaldītie apvienotie mehānismi

GĢ ECHO pārvaldītā programma

REVĪZIJAS METODES UN PIERĀDĪJUMU VĀKŠANA

Šajā pielikumā tsumā strukturēta revīzijas pieeja.

PRIEKŠIZPĒTE

1. Pirms revīzijas tika veikta priekšizpēte, kurā uzdevums bija noteikt ar ES finansējumu klimata jomā saistīto galveno risku. Izpētes darbu veidoja dokumentu izskatīšana un sarunas ar Komisijas, EĀDD, NVO un Padomes Sekretariāta darbiniekiem, kuri strādā ar jaunattīstības valstīm piešķirtā klimata jomas finansējuma galvenajiem jautājumiem.

SARUNAS

2. Revidenti rīkoja sarunas ar 17 Komisijas departamentu administratīvo un/vai finanšu struktūrvienību vadītājiem un par konkrētām valstīm atbildīgiem referentiem, kā arī ar sešu nevalstisko organizāciju vecākajiem darbiniekiem. Izraudzījās tos Komisijas departamentus, kuri atbild par revīzijas tvēruma jomās ietilpstošiem jautājumiem, savukārt NVO izraudzījās tā, lai iegūtu ārējus viedokļus no citām personām, kas iesaistītas klimata jomas finansēšanā.

- o **No Komisijas:**

- o **Attīstības un sadarbības ģenerāldirektorāts (DEVCO)¹**

- o C direkcija — Ilgtspējīga izaugsme un attīstība

- o **Klimata politikas ģenerāldirektorāts (CLIMA)**

- o A direkcija — Starptautiskā un klimata stratēģija

- o B direkcija — Eiropas un starptautiskie oglekļa dioksīda tirgi

- o C direkcija — Pielāgošanās racionalizācija un zemas oglekļa emisijas tehnoloģija

- o **Humānās palīdzības un civilās aizsardzības ģenerāldirektorāts (ECHO)**

- o A direkcijas 4. nodaļa — Tematiskā politika

- o B direkcijas 5. nodaļa — Āzija, Latīņamerika, Karību jūras reģions un Klusā okeāna valstis

- o C direkcijas 2. nodaļa — Budžets, ārējā revīzija un informātika

- o **Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts (ECFIN)**

- o ĢD ECFIN D direkcijas 4. nodaļa — Globalizācija, tirdzniecība, attīstība

¹ Pazīstams arī ar nosaukumu *EuropeAid*.

- o **No Eiropas Ārējās darbības dienesta:**

I direkcija — Horizontālie jautājumi; Āzija un Klusā okeāna valstis
 I.B.1. direkcija — Ķīna, Honkonga, Makao, Taivāna, Mongolija
 V.A.4. direkcija — *Mercosur* valstis
 VI.B1. direkcija — Pasaules mēroga jautājumi un terorisma apkarošana
 A direkcija — Finanšu un uzņēmējdarbības atbalsts

- o **No Eiropas Investīciju bankas:**

Projektu direkcija — Vides, klimata un sociālo lietu birojs
 Direkcija darbībām ārpus Eiropas Savienības un kandidātvalstīm
 Finanšu kontroles direkcija

- o **No Padomes Sekretariāta:**

E direkcijas 1.B nodaļa — Klimata pārmaiņas, koordinācija un horizontālie jautājumi

- o **No nevalstiskajām organizācijām:**

Oxfam International (Brisele) un *Oxfam* biroji Bangladešā un Ugandā
CAN Europe un *CAN Tanzania* (Tanzānijas pilsoniskās sabiedrības forums klimata pārmaiņu jautājumos un saistībā ar klimata rīcības tīklu [*Climate Action Network* jeb *CAN*])
 Pasaules dabas fonds (*WWF*) (Briseles biroji)
Concern Worldwide (Bangladeša)
Shushilan (Bangladeša)
 Pasaules agromežsaimniecības centrs (*World Agroforestry Centre*) (Indonēzija)

APTAUJA

3. Četrām ES dalībvalstīm izsūtīja rakstisku aptauju, kuras mērķis bija iegūt informāciju un uzzināt šo dalībvalstu viedokļus.

VALSTU UN REĢIONU ATLASE

4. Dokumentu pārbaudei atlasīja 16 valstis un divus reģionus. Atlases kritēriji bija:
 - koordinācija: valstis, kurās bija pietiekami daudz donoru, lai varētu novērtēt darba dalīšanu;
 - klimata jomas finansējuma apjoms: valstis, kuras kopš 2002. gada no Komisijas ir saņēmušas ievērojami lielu finansējumu klimata jomā;
 - attīstības parametri un neaizsargātība pret klimata pārmaiņām: dažādu apstākļu valstu grupas, tostarp vismazāk attīstītās valstis, mazo salu jaunattīstības valstis un tā dēvētās *BRICS* valstis², un viena valsts, kas saņem lielu finansējumu klimata jomā, lai gan tai ir samērā augsts tautas attīstības indekss;
 - ģeogrāfiskais sadalījums — valstis dažādās ģeogrāfiskajās zonās: Āfrika, Āzija, Klusā okeāna valstis, Latīņamerika un Eiropas kaimiņvalstis.
5. Pēc uzskaitītajiem kritērijiem revīzijai atlasīja šādas valstis: Bangladeša, Bolīvija, Brazīlija, Centrālāfrikas Republika, Ķīna, Etiopija, Gajāna, Indonēzija, Mali, Maroka, Maurīcija, Nikaragva, Tanzānija, Uganda, Ukraina un Vanuatu.
6. Analīzei izraudzītie reģioni bija Austrumāfrika un Āzija, jo šie reģioni no Komisijas saņēma visvairāk klimata jomas finansējuma.

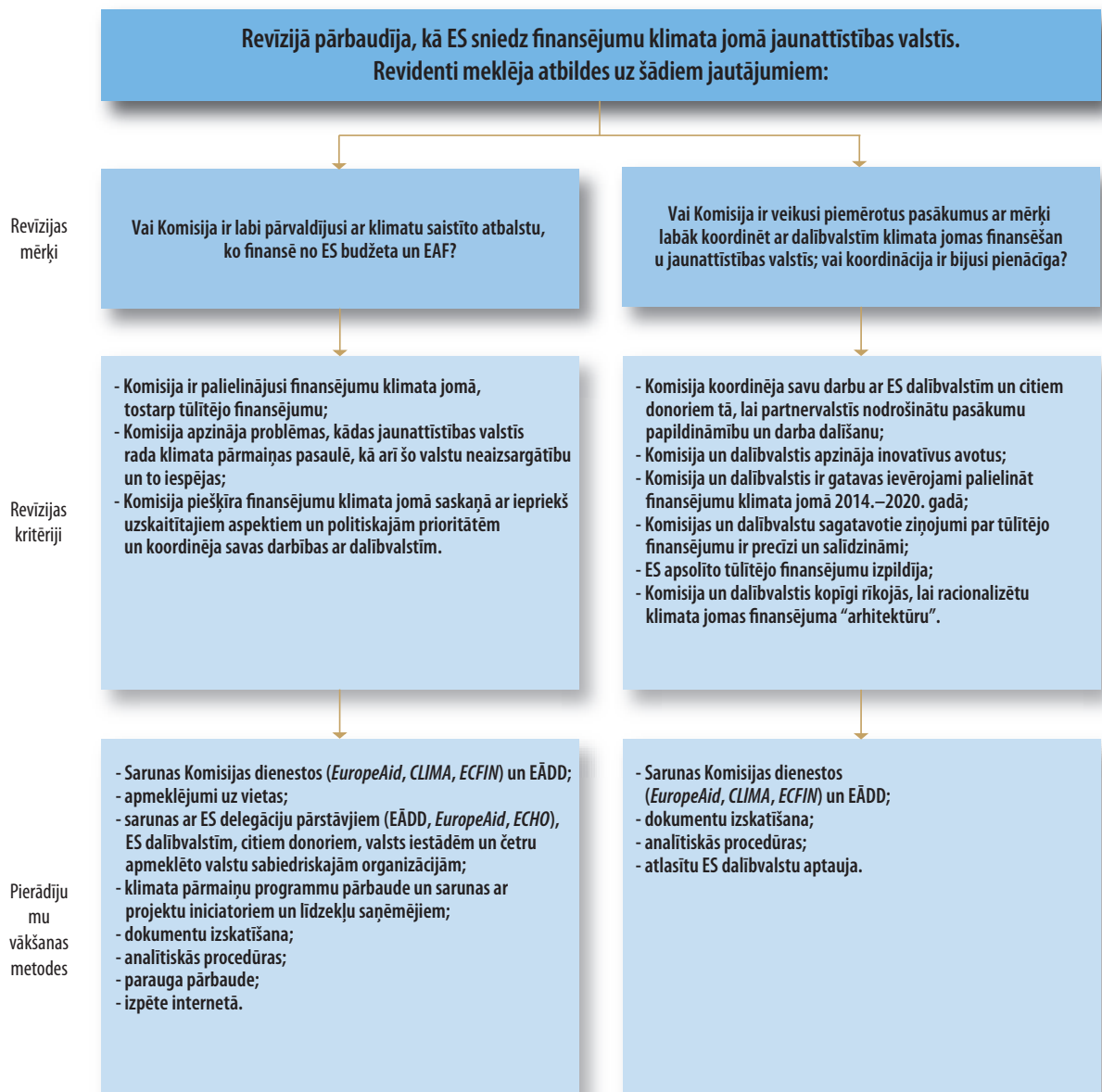
PARAUGA ATLASE

7. Lai pārbaudītu Rio politikas rādītāju piemērošanu saskaņā ar Komisijas tūlītējā finansējuma iniciatīvu, revidenti analizēja nejauši atlasītu desmit programmu (no 19 programmām) paraugu.
8. To, kā Komisija izvēlējās finansēšanas kanālus, pārbaudīja nejauši atlasītām 20 ar klimatu saistītām programmām (pārbaudīja gan divpusējus, gan daudzpusējus finansēšanas kanālus).

² Brazīlija, Krievija, Indija, Ķīna un Dienvidāfrika.

ČETRU PARTNERVALSTU APMEKLĒJUMS

9. No 16 valstīm apmeklēja četras (Bangladešu, Indonēziju, Tanzāniju un Ugandu), jo tās saņēma lielu finansējumu un reprezentēja dažāda veida klimata pārmaiņu ietekmi un vajadzības.
10. Revīzijas apmeklējumu laikā no 2013. gada 13. līdz 25. janvārim revidentu grupa iztaujāja ES delegāciju darbiniekus, attiecīgo valsts iestāžu pārstāvjus, galvenos attīstības partnerus (ES un ārpus ES) un nevalstisko organizāciju un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus. Dažas programmas izraudzījās apmeklēšanai uz vietas.

GALVENI POTENCIĀLIE IEŅĒMUMU AVOTI, KURUS KOMISIJA APZINĀJUSI, LAI PALIELINĀTU FINANSĒJUMU KLIMATA JOMĀ

ieņēmumu veids	Apraksts	Līdz šim sasniegtais	Ilgadējo ieņēmumu aplēse
ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) izsoļu ieņēmumi	<ul style="list-style-type: none"> — ES ETS ir viena no modernākajām līdz šim izstrādātajām tirgū balstītajām shēmām¹, un tas ir apjomīgākais skaitļos viegli izsakāmais avots, kam par pamatu ir oglekļa dioksīda emisiju izcenojums. — ES ETS ieviesa 2005. gadā, un 2013. gada 1. janvārī sākās šīs sistēmas III fāze, kurā izsoles kļuvis par CO₂ kvotu piešķiršanas standarta metodi. — Paredzamais stāvoklis 2020. gadā būtu tāds, ka ik gadu tiktu pārdots un dalībvalstu ieņēmumu kasēs nonāktu gandrīz viens miljards ES kvotu. — Kopš 2012. gada 1. janvāra ES ETS ir iekļauti arī ieņēmumi no aviācijas kvotu izsolēm. 	<p>2013. gada 1. janvārī sākās ETS trešā fāze. Ir noteikts, ka dalībvalstīm vismaz 50 % no kvotu izsoļu ieņēmumiem ir jāpiešķir ar klimata pārmaiņām saistīto mērķu sasniegšanai, tostarp jaunattīstības valstīs.</p> <p>Saskaņā ar Komisijas aplēsēm no šā ieņēmumu avota katru gadu varētu iegūt 20 miljardus EUR. Taču ticama aplēse vēl nav iespējama, jo iniciatīva ir jauna, pēdējā laikā kritās oglekļa dioksīda cenas un Eiropas Parlaments ir noraidījis Komisijas priekšlikumu stabilizēt cenu līmeni.</p>	20–30 miljardi EUR
Maksa par oglekļa dioksīda emisijām starptautiskajā jūras un aviācijas satiksme	<ul style="list-style-type: none"> — Starptautiskajām aviācijas un jūras satiksmes emisijām nosaka maksu (nodokli), tādējādi tiecoties samazināt kaitīgos izmešus. — Maksas noteikšana par emisiju negatīvo ietekmi ļauj labot tirgus nepilnību un rada piemērotus un rentablus stimulus emisiju turpmākai samazināšanai. 	<p>Aviācijas lidojumiem piemērojama soda nauda par oglekļa dioksīda emisijām ir iestrādāta ES tiesību aktos kopš 2008. gada², un tā stājas spēkā 2013. gadā. Pret to skatīja iebilda valstis ārpus ES, īpaši ASV un Ķīna, kuras apšaubīja šīs ricības likumību. 2012. gada novembrī pēc tam, kad Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija (ICAO) puda nolūku meklēt kopeju risinājumu, ES nolēma uz vienu gadu atlikt ES ETS piemērošanu starptautiskajai gaisa satiksmei, kamēr ICAO paspārnē tiek gatavota visaptveroša vienošanās. Ja pasaules mēroga vienošanās netiks panākta, ES plānoto soda naudu ieviešis no jauna. Katra dalībvalsts varēs izlemt, kā izmantot ieņēmumus no šīs aviācijas shēmas.</p> <p>Jūras satiksmē ar oglekļa dioksīda emisiju maksas noteikšanu klāties lēnāk. Komisija 2013. gada jūnijā ierosināja pasākumus ar mērķi no 2018. gada iekļaut jūras transporta emisijas ETS tvērumā, ja iespējams, Starptautiskās Jūrniecības organizācijas pakļautībā. Līdz šim nav pieņemts lēmums par jūrniecības shēmas ieņēmumu izmantošanu, tātad nav skaidrības par to, kādas summas varētu tikt paredzētas klimata pārmaiņu apkarošanas finansēšanai jaunattīstības valstīs.</p>	Līdz 24 miljardiem USD ³
Jauns oglekļa dioksīda emisiju tirgus mehānisms	<ul style="list-style-type: none"> — Tas ir mehānisms siltumnīcefekta gāzu samazināšanai, ar kuru iespējams maksāt par emisijām citviet. — Oglekļa dioksīda tirgus jau darbojas un rada ievērojamu finanšu plūsmu uz jaunattīstības valstīm ar Ekoloģiski tīras attīstības mehānisma starpniecību. — Iecere ir ieviest jaunu un tāljošāku oglekļa dioksīda tirgus mehānismu, kas balstītos uz skaidru CO₂ izcenojumu un kas būtu jauns publisko ieņēmumu avots, īpaši ekonomiski spēcīgākajās jaunattīstības valstīs un starptautiski konkurētspējīgās nozarēs. 	<p>2012. gada novembrī Komisija publicēja pētījumu par jaunā oglekļa dioksīda emisiju tirgus mehānisma izstrādes alternatīvām, par kurām panākta vienošanās UNFCCC un kuras paredzēja apspriest Dohas konferencē (18. COP 2012. gada novembrī), kā arī darba dokumentu par REDD+ rezultātos balstītā finansējuma palielināšanu.</p>	—

¹ Sk. pētījumus, ko sagatavoja ESAO (<http://www.oecd.org/environment/cc/39725657.pdf>) un NVO (http://www.mcc-berlin.net/fileadmin/data/pdf/Publikationen/Tuerk_Sterk_Haites_Mehling_Flachslund_Kimura_Betz_Jotzo_2009_Linking_Emissions_Trading_Schemes.pdf).

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/101/EK, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai aviācijas darbības iekļautu Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (OV L 8, 13.1.2009., 3. lpp.).

³ Pamatojoties uz 2010. gada 5. novembra ziņojumu, ko sagatavoja ANO ģenerālsekretāra Augsta līmeņa padomdevēju grupa klimata jomas finansējuma jautājumos.

V PIELIKUMS

ieņēmumu veids	Apraksts	Līdz šim sasniegtais	Ilgadējo ieņēmumu aplēse
Finanšu sektora nodoklis	<ul style="list-style-type: none"> Tiek apsvērti vairāki finanšu sektora nodokļa varianti (piem., darījumu nodokļi, akcentējot vai neakcentējot valūtas maiņas darījumu tirdzniecību), un dažas dalībvalstis dažus no šiem variantiem jau īsteno. 	<p>Eiropas Komisija 2011. gada 28. septembrī iesniedza priekšlikumu Padomes direktīvai par saskaņotu finanšu darījumu nodokli Eiropas Savienībā. Padome šo priekšlikumu nepieņēma, un 2013. gada 22. janvārī vienpadsmit dalībvalstis lūdza Komisijai izstrādāt jaunu priekšlikumu par nodokļa piemērošanu akciju, obligāciju un atvasināto finanšu instrumentu tirdzniecībai saskaņā ar "ciešākas sadarbības" procedūru. Komisija bija sagatavojusi jauno priekšlikumu 2013. gada 14. februārī.</p> <p>Ar šo nodokli paredzēts iegūt 30 līdz 35 miljardus EUR gadā, bet nav ziņu par to, vai ar šo nodokli gūtos ieņēmumus piešķirs jaunattīstības valstu vajadzībām⁴.</p>	30–35 miljardi EUR
Privātā finansējuma palielināšana	<ul style="list-style-type: none"> Paredzēts piesaistīt privāto finansējumu no attīstītajām valstīm, lai ar to papildinātu vietējo privāto finansējumu jaunattīstības valstīs. Privāto finansējumu varētu piesaistīt, ja vispārējā uzņēmējdarbības vide tiktu padarīta pievilcīgāka vietējiem un starptautiskajiem ieguldījumiem. Ieguldījumu riska un ienesīguma profilu varētu uzlabot arī procentu likmju subsidēšana. Publiskā un privātā sektora partnerība ļautu izlīdzināt finansēšanas izmaksas un risku. Garantiju sniegšana sekmētu aizdevumus klimata projektiem. Tehniskā palīdzība ļautu dalīties ar informāciju par projektiem un veikt sagatavošanās darbu privāto ieguldītāju intereses izraisīšanai. 	<p>Pagaidām nav starptautiski pieņemtas pieejas, pēc kuras uzraudzīt un uzskaitīt tiros ieguvumus no privātā sektora starptautiskās finansējuma plūsmas klimata darbībām jaunattīstības valstīs. Padome 2012. gada maijā un novembrī lūdza Komisiju un dalībvalstis vienoties par kopēju "privātā finansējuma klimata jomā" definīciju. Ekonomikas politikas komitejas un Ekonomikas un finanšu komitejas darbinieki informē, ka viena no apakšgrupām klimata darba grupā (Starptautisku vides jautājumu darba grupā) ir brīvprātīgi pieteikusies izpētīt jēdzienu "privātais finansējums", bet darbs tikko sācies. Tāpēc vēl nav iespējams aplēst ne potenciālos ieņēmumus no šā avota, ne šo ieņēmumu īpatsvaru, ko varētu piešķirt klimata jomas finansējumam jaunattīstības valstīs.</p>	—
Klimata jomas finansēšana ar daudzpusēju un citu attīstības banku starpniecību	<ul style="list-style-type: none"> Katalizators no publiskiem un privātiem avotiem piesaistītu līdzekļu novirzīšanai svarīgos ieguldījumu projektos. Daudzpusējas un citas attīstības bankas ietver šādas iestādes: Eiropas Investīciju banka (EIB) un tādas lielākas divpusējas finanšu iestādes kā Francijas <i>Agence Française de Développement (AFD)</i>, Vācijas <i>Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)</i> un Ziemeļu vides finanšu korporācija (<i>NEFCO</i>). 	<p>Komisija un ES dalībvalstis ir izveidojušas septiņus ES reģionālos ieguldījumu mehānismus⁵, kas aptver visas valstis ES ārējās sadarbības jomā un visas darbības nozares. Ar šiem mehānismiem dotācijas no ES budžeta un dalībvalstu iemaksas apvieno ar papildu resursiem, kuri nav dotācijas (kapitālfondi, garantijām, aizdevumiem u. c.) un kuri galvenokārt nāk no EIB un citām attīstības bankām. Komisija 2010. gada novembrī paziņoja, ka visos septiņos ES reģionālo ieguldījumu mehānismos tiek izveidoti "klimata pārmaiņu logi", kuru mērķis ir veicināt jaunattīstības valstu programmas, ar kurām pielāgojas klimata pārmaiņu sekām un iegulda zemas oglekļa emisijas nākotnē⁶.</p> <p>EIB pārvaldītajiem ieguldījumu mehānismiem nav izvirzīti mērķi saistībā ar klimata jomas finansējuma palielināšanu jaunattīstības valstīm. Turklāt vēl ir par agri priest par tendencēm attiecībā uz klimata jomas finansējumu no ieguldījumu mehānismiem, jo "klimata pārmaiņu logus" izveidoja tikai 2010. gada beigās un vairāki ieguldījumu mehānismi izveidoti pavisam nesen.</p>	n/a

⁴ http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/other_taxes/financial_sector/

⁵ ES un Āfrikas Infrastruktūras ieguldījumu fonds (*ITF*, izveidots 2007. g.), Kaimiņattiecību politikas ieguldījumu mehānisms (*NIF*, izveidots 2008. g.), Rietumbalkānu ieguldījumu sistēma (*WBIF*, izveidota 2010. g.), Latīņamerikas ieguldījumu mehānisms (*LAIF*, izveidots 2010. g.), Vidusāzijas ieguldījumu mehānisms (*IFCA*, izveidots 2010. g.), Karību ieguldījumu mehānisms (*CIF*, izveidots 2012. g.), Āzijas ieguldījumu mehānisms (*AIF*, izveidots 2012. g.) un Klusā okeāna reģiona ieguldījumu mehānisms (*IFP*, izveidots 2012. g.).

⁶ Sk. Komisijas 2010. gada 29. novembra preses relīzi (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1621_en.htm): "Ar šo iniciatīvu uzlabosies arī ziņojumu sagatavošana par ES finansējumu klimata jomā un tā pārredzamība".

Avots: SEC(2011) 487 galīgā redakcija un SEC(2010) 409 galīgā redakcija.

KOMISIJAS UN ČETRU REVĪZIJAI ATLASĪTO ES DALĪBVALSTU DEFINĪCIJAS JĒDZIENAM “JAUNS UN PAPILDU FINANSĒJUMS”

	Tūlītējā finansējuma ziņojumos izmantotā definīcija
Eiropas Komisija	— Jauns finansējums: finansējums, ko piešķir papildus tam ar klimatu saistīto darbību atbalstam, par kuru jau panākta vienošanās (1,2,4). — Papildu finansējums: finansējums, kas ietilpst nepiešķirtajā rezervē, kura paredzēta ārējo ES budžeta izdevumu maksimālā apjoma ietvaros, un tātad to neatvelk no iepļānotā attīstības finansējuma vai ar to neaizstāj iepļānoto finansējumu (tā ir papildu nauda tam finansējumam, kas sākotnēji iepļānots attīstības sadarbībai un klimata darbībām 2010.–2012. gadā) (1,4).
Vācija	— Jauns finansējums: finansējums no inovatīviem avotiem (piem., emisiju piešķirto kvotu izsoles ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēmā) (1). — Papildu finansējums: finansējums, ko piešķir papildus tam ar klimatu saistītajam finansējumam, ko piešķīra atsaucē gadā (2009. gadā) (1,2,4).
Francija	— Attīstības un klimata pārmaiņu finansējuma integrācija, mērķapjomi vai papildināmība nav norādīta (4). — Daļa no Francijas pastiprinātās apņemšanās finansēt klimata jomu; daļēji skaitās kā valsts oficiālā attīstības palīdzība (2,4).
Itālija	— Netiek sniegta precīza informācija (vairāku definīciju kombinācija, piem., papildus noteiktā atsaucē gadā paredzētajam ar klimatu saistītajam finansējumam un/vai papildus vidējam ikgadējam ar klimatu saistītam finansējumam noteiktā atsaucē laikposmā) (1,4).
Apvienotā Karaliste (AK)	— Saistības no AK pieaugošā oficiālās attīstības palīdzības budžeta, kuru plānots līdz 2013. gadam palielināt līdz 0,7 % no nacionālā kopienākuma (1,4).

Avoti:

- 1) ES dalībvalstu aptauja par 2011. pārskatatbildības ziņojumu (http://ec.europa.eu/europeaid/how/accountability/eu-annual-accountability-reports/country_answers_en.htm).
- 2) Ziņojums *Has the EU kept its Fast-start Climate Finance promises?* ["Vai ES ir pildījusi klimata jomas tūlītējā finansējuma solījumus"], 2010. g. maijs, *CAN Europe and others*.
- 3) Informācija no tīmekļa vietnes, kuru izveidojusi Nīderlandes Vides un telpiskās plānošanas ministrija (www.faststartfinance.org/home).
- 4) Eiropas Parlamenta ES ārpolitikas ģenerāldirektorāta pētījums *Briefing on Climate Change Financing: The concept of additionality in the light of the Commission proposal for a development cooperation instrument (DCI) for 2014-2020* ["Klimata jomas finansējuma stāvoklis: "papildu finansējuma" jēdziens, ņemot vērā Komisijas priekšlikumu par 2014.–2020. gada attīstības sadarbības instrumentu"], 2012. g. jūnijs.

KOMISIJAS UN EIROPAS ĀRĒJĀS DARBĪBAS DIENESTA ATBILDES

KOPSAVILKUMS

IV.

Komisija un dalībvalstis 2013. gada septembrī iesniedza Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) savu viedokli par stratēģijām un pieejām, lai mobilizētu plaša apjoma finansējumu klimata jomā kā ieguldījumu visu attīstīto valstu saistībām 2020. gadam. Šajā pašā kontekstā — Ekonomikas politikas komitejas darba grupas enerģētikas un klimata pārmaiņu jautājumos darbības ietvaros — Komisija vairākas reizes ir mēģinājusi panākt, lai klimata jomas privātā finansējuma definīcija tiktu iekļauta Padomes maija un oktobra secinājumos.

No Komisijas viedokļa *FSF* saistības tika izpildītas atbilstoši rādītājiem, kas noteikti attiecīgajos *UNFCCC* dokumentos. Mēs tomēr piekrītam, ka dažus metodoloģiskos jēdzienus nepieciešams pilnveidot un darbam gan starptautiskajā, gan ES līmenī ir jābūt daudz stabilākam.

Komisija ir mēģinājusi mazināt klimata finansējuma sadrumstalotību, piemēram, uzņemoties aktīvu lomu sākotnējā darbā, lai izveidotu Klimata pārmaiņu mazināšanas fondu, un kopā ar dalībvalstīm aizstāvējusi viedokli, ka tam būtu jābūt galvenajam finansējuma nodrošinājuma avotam Konvencijas ietvaros.

V.

Komisija un EĀDD piekrīt un uzņemsies iniciatīvu, lai uzlabotu koordināciju, kā aprakstīts turpmāk.

VI. a) — pirmais ievilkums

Komisija piekrīt uzsākt diskusiju ar dalībvalstīm par “ceļveža” izstrādāšanu, tomēr galīgais lēmums būs atkarīgs no dalībvalstīm.

VI. a) — otrais ievilkums

Komisija piekrīt. Pasaules klimata pārmaiņu alianses neatkarīgu novērtējumu ir plānots uzsākt 2013. gada decembrī.

KOMISIJAS UN EIROPAS ĀRĒJĀS DARBĪBAS DIENESTA ATBILDES

VI. b)

Komisija un EĀDD piekrīt ieteikumam. Pamatsistēma ziņošanai par saistībām un 20 % mērķa sasniegšanu jau ir izveidota.

Turklāt Komisija gada ziņojumos ietvers datus par saistībām, kuras attiecas uz klimata jautājumiem.

VI. c) — pirmais ievilkums

Komisija piekrīt šim ieteikumam un kopā ar dalībvalstīm strādās, lai vienotos par vienotu ES standartu klimata jomas publiskā finansējuma monitoringam, ziņošanai un verificācijai (MZV) un būtu iespējams laicīgi sagatavot Monitoringa mehānisma regulā paredzēto 2014. gada ziņojumu.

Turklāt Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm īsteno jaunākos UNFCCC COP 19 lēmumus (2013. gada novembris) par klimata jomas finansējuma ziņojumiem, kā arī lēmumus ESAO APK kontekstā.

VI. c) — otrais ievilkums

Komisija piekrīt minētajam. Komisija centīsies panākt ES līmeņa informācijas apmaiņu par atbalstu un pastiprinātu koordināciju attiecībā uz darba kārtību ekspertu grupās par īstenošanas līdzekļiem un Zaļās diplomātijas tīklā.

Komisija ierosinās arī uzsākt apspriešanu Ekspertu grupas par daudzpusējiem vides nolīgumiem klimata pārmaiņu apakšgrupā.

APSVĒRUMI

29.

Komisija un EĀDD piekrīt, ka atbalsta piešķirumu koordinācija globālā līmenī ir vāja. Komisija un EĀDD centīsies uzlabot klimata jomas finansējuma ES līmeņa koordināciju attiecīgajās ekspertu grupās, lai palielinātu centienu savstarpējo papildināmību.

30.

Komisija un EĀDD piekrīt, ka līdz 2011. gada beigām ES nav guvusi cerētos panākumus kopīgās plānošanas jomā. Kopš tā laika saistības kopīgās plānošanas jomā uzņēmās vairāk nekā 40 valstis.

32.

Komisija precizē, ka, kaut arī koordināciju neapšaubāmi iespējams uzlabot, Indonēzijā tomēr ir īstenotas tādas iniciatīvas kā ES koordinācijas sanāksmes par klimata pārmaiņām divas reizes mēnesī, tādējādi var uzskatīt, ka koordinācijā ir ieguldīti nopietni centieni.

1. izcēlums

Sākotnēji ierosinātais risinājums (ar Apvienotās Karalistes un OXFAM), ko jau sāka īstenot, bija nepietiekams, lai pilnībā nodrošinātu ar dzeramo ūdeni Bainparu un tās apkārtni, un šī apstākļa dēļ visi dalībnieki, tostarp finanšu saņēmēji, valdība un līdzekļu devēju aģentūras, bija spiesti meklēt plašāku risinājumu (ar ES līdzfinansējumu). Pēc šīs pieredzes dalībnieku koordinācija tikai ievērojami uzlabota.

33. a)

No 2015. gada vidus ES atbalsts tiks sinhronizēts ar Bangladešas 7. piecu gadu plānu 2015.–2020. gadam, un ES ir apņēmusies uzsākt kopīgu plānošanu konkrētās jomās ar ieinteresētajām ES+ dalībvalstīm. Tam būs nepieciešams pārskatīt MIP 2014.–2020. gadam par atlikušajiem 5 gadiem un vajadzības gadījumā veikt grozījumus.

KOMISIJAS UN EIROPAS ĀRĒJĀS DARBĪBAS DIENESTA ATBILDES

34.

Komisija un EĀDD uzsver, ka koordināciju drīzāk apgrūtināta līdzekļu devēju skaits, nevis konkurence starp tiem, turklāt sākotnējā problēma ir koordinācijas trūkums valdības līmenī.

35.

Tieši šā iemesla dēļ lielākā daļa klimata jomas finansējuma Bangladešā tiek apstrādāta atsevišķi (piemēram, ar līdzekļu devēju pārvaldītiem projektiem vai ar Pasaules Bankas pārvaldītiem trasta fondiem (sk. turpmāk).

37.

Indonēzijā attīstības partneri apvieno centienus korupcijas apkarošanas jomā, izmantojot *PNPM* atbalsta mehānismu (*PSF*) – līdzekļu devēju trasta fondu, ko pārvalda Pasaules Banka.

39.

Komisija atbalsta valdības prioritāšu noteikšanā un koordinācijā, izmantojot Pasaules klimata pārmaiņu aliansi (*GCCA*). *GCCA* ir atbalstījusi valdības koordinācijas mehānismu izveidi, piemēram, Nepālā, Kambodžā, Gajānā, Seišēlās, Zālamana salās, Butānā, Čadā, Lesoto un Gambijā.

41.

ECOFIN Padomes 2013. gada 15. oktobra secinājumos teikts, ka "ES un tās dalībvalstis ir apņēmušās palielināt klimata pārmaiņu apkarošanas finansējumu saistībā ar jēgpilnām seku mazināšanas darbībām un īstenošanas pārredzamību, lai sniegtu savu ieguldījumu attīstīto valstu mērķa sasniegšanā, proti, līdz 2020. gadam kopīgi nodrošināt USD 100 miljardus gadā, izmantojot dažādus publiskos un privātos, divpusējos un daudzpusējos avotus...". Komisija jau ir uzsākusi ES redzējuma izstrādi par klimata jomas finansējuma palielināšanu līdz 2020. gadam. ES un dalībvalstis 2013. gada septembrī iesniedza *UNFCCC* savus viedokļus par stratēģijām un pieejām, kā mobilizēt palielinātu finansējumu klimata jomā. Šis iesniegums ir pieejams: http://unfccc.int/files/documentation/submissions_from_parties/application/pdf/cop_suf_eu_02092013.pdf

41. a)

Par privāto finansējumu klimata jomā diskusijas notika Ekonomikas politikas komitejas darbības ietvaros, un tās tiks turpinātas, ņemot vērā *UNFCCC* konferences (Varšava, 2013. gada 11. un 22. novembris) rezultātus.

41. b)

Katra attīstītā ES dalībvalsts ir apņēmusies palielināt finansējumu klimata jomā. Turklāt visas attīstītās valstis kopā ir apņēmušās piešķirt 10 miljardus ASV dolārus. Tāpēc ES "ceļvedi" nevar uzskatīt par nosacījumu klimata jomas finansējuma palielināšanai atsevišķās dalībvalstīs un to arī nevar skatīt atsevišķi no citu attīstīto valstu ieguldījumiem.

Galīgais lēmums par "ceļvedi" būs atkarīgs no dalībvalstīm.

44.

Ir atšķirība starp "solījumiem" un "saistībām". Komisija piemēro Rio politikas rādītājus piesaistītiem līdzekļiem, ja ir pieņemts finanšu lēmums. Tādējādi tiek garantēts, ka izmaksa notiks. Turklāt kopējā *RELEX* informācijas sistēma (*CRIS*) dod Komisijai iespēju veikt izmaksas, ja tas ir pieprasīts ziņošanas sistēmā.

49.

Komisija piekrīt, ka dalībvalstis izmanto dažādas pieejas klimata jomas finansējuma kvantitatīvajiem aprēķiniem, pamatojoties uz Rio politikas rādītājiem. ESAO APK un ES strādā, lai analizētu dažādās pieejas nolūkā tās nākotnē saskaņot.

54.

Komisija kopējo summu 7,34 miljardu euro apmērā aprēķināja, pamatojoties uz gada kopējo summu, par kuru bija ziņojusi katra dalībvalsts, pilnībā ievērojot Komisijas pilnvaras dalītajās kompetencēs.

Revīzijas palātas izmantotais intervences pasākumu saraksts nebija uzskatāms par izsmelšu un tāpēc acīmredzami nebija jāsaskaņo ar kopējo paziņoto summu.

Komisija intervences pasākumu sarakstu ir apkopojusi, pamatojoties uz dalībvalstu datiem, un tajā ir sniegts plašs klāsts **projektu piemēriem**, kā tas ir skaidri norādīts Komisijas tīmekļa vietnē un tabulas virsrakstā.

KOMISIJAS UN EIROPAS ĀRĒJĀS DARBĪBAS DIENESTA ATBILDES

55.

FSF saistības tika izpildītas saskaņā ar rādītājiem, kas noteikti attiecīgajos *UNFCCC* dokumentos.

59.

Komisija ir mēģinājusi mazināt klimata jomas finansējuma sadrumstalotību, piemēram, uzņemoties aktīvu lomu sākotnējā darbā, lai izveidotu Klimata pārmaiņu mazināšanas fondu, un kopā ar dalībvalstīm aizstāvējusi viedokli, ka tam būtu jābūt galvenajam finansējuma nodrošinājuma avotam Konvencijas ietvaros. Par klimata jomas finansējuma jautājumiem starp Komisiju un dalībvalstīm notiek regulārs ekspertu dialogs un sadarbība vairākās pastāvīgās ES darba grupās.

61.

Komisija ir iekļāvusi *GCCA* savā plānošanas darbā. Intervences *GCCA* ietvaros, tostarp vispārīgo iniciatīvu atbalsts, ir piesaistītas, apstiprinātas un iekļautas ziņojumos saskaņā ar tematisko programmu "Vide un ilgtspējīga dabas resursu, tostarp enerģijas, pārvaldība" (*ENRTP*) un 10. Eiropas Attīstības fondu.

Piecas ES dalībvalstis ir līdzfinansējušas Komisijas ierosināto *GCCA*. Pieredze liecina, ka *GCCA* ir efektīvs līdzeklis ātrai finansējuma nodrošināšanai vairākās ES dalībvalstīs (31 miljons euro no Īrijas, 1,2 miljoni euro no Kipras un 0,8 miljoni euro no Igaunijas).

Turklāt *GCCA* līdzfinansēja atsevišķus intervences pasākumus kopā ar septiņām ES dalībvalstīm.

62.

Komisija saglabāja *GCCA* šādu iemeslu dēļ:

1. Papildus finansiālajam atbalstam *GCCA* nodrošina tehnisko atbalstu un platformu dialogam un pieredzes apmaiņai.
2. *GCCA* kalpo arī kā katalizators, lai integrētu klimata pārmaiņu jautājumus ES parastajā attīstības palīdzībā. Tāpēc tās raksturs ir atšķirīgs no citiem vertikālajiem fondiem.
3. Klimata pārmaiņu mazināšanas fonds vēl nav uzsācis savu darbību.

Lai risinātu administratīvā sloga jautājumu attīstības valstīs, *GCCA* tika pielāgota, saskaņojot *GCCA* programmas ar valstu stratēģijām un programmām un pievēršot uzmanību klimata pārmaiņu problēmu iekļaušanai valstu attīstības procesos.

KOMISIJAS UN EIROPAS ĀRĒJĀS DARBĪBAS DIENESTA ATBILDES

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

65.

Komisija un EĀDD piekrīt un uzņemsies iniciatīvu, lai uzlabotu koordināciju, kā aprakstīts turpmāk.

67.

Komisija un EĀDD turpinās pastiprināt centienus, lai kopā ar dalībvalstīm uzlabotu koordināciju finansējumam klimata jomā, izmantojot esošās ekspertu grupas (piemēram, Ekonomikas politikas komiteju (*EPC*), Ekspertu grupu par īstenošanas līdzekļiem (*EGI*) un Ekspertu grupu pielāgošanās jautājumos (*EGA*)).

68.

Komisija ir mēģinājusi mazināt klimata jomas finansējuma sadrumstalotību, piemēram, uzņemoties aktīvu lomu sākotnējā darbā, lai izveidotu Klimata pārmaiņu mazināšanas fondu, un kopā ar dalībvalstīm aizstāvējusi viedokli, ka tam būtu jābūt galvenajam finansējuma nodrošinājuma avotam Konvencijas ietvaros.

1. ieteikums

Komisija piekrīt uzsākt diskusiju ar dalībvalstīm par "ceļveža" izstrādāšanu, tomēr galīgais lēmums būs atkarīgs no dalībvalstīm.

2. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam un kopā ar dalībvalstīm strādās, lai vienotos par vienotu ES standartu klimata jomas publiskā finansējuma MZV un būtu iespējams laicīgi sagatavot Monitoringa mehānisma regulā paredzēto 2014. gada ziņojumu.

Turklāt Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm īsteno jaunākos *UNFCCC COP 19* lēmumus (2013. gada novembris) par klimata jomas finansējuma ziņojumiem, kā arī lēmumus *ESAO APK* kontekstā.

3. ieteikums

Komisija un EĀDD piekrīt ieteikumam. Pamatsistēma ziņošanai par saistībām un 20 % mērķa sasniegšanu jau ir izveidota. Komisija turpmākajos 12 mēnešos sagatavos Rio politikas rādītāju pārskatu, lai identificētu trūkumus un ierosinātu pasākumus, ar kuriem uzlabot sistēmas piemērošanu.

Turklāt Komisija gada ziņojumos ietvers datus par saistībām, kuras attiecas uz klimata jautājumiem.

4. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam. Pasaules klimata pārmaiņu alianses neatkarīgu novērtējumu ir plānots uzsākt 2013. gada decembrī.

5. ieteikums

Komisija piekrīt ieteikumam un centīsies panākt ES līmeņa informācijas apmaiņu par atbalstu un pastiprinātu koordināciju attiecībā uz darba kārtību ekspertu grupās par īstenošanas līdzekļiem (*EGI*) un Zaļās diplomātijas tīklā.

Komisija ierosinās arī uzsākt apspriešanu Ekspertu grupas par daudzpusējiem vides nolīgumiem klimata pārmaiņu apakšgrupā.

Eiropas Revīzijas palāta

Īpašais ziņojums 17/2013

ES finansējums klimata jomā kā daļa no ārējā atbalsta

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs

2014 — 48 lpp. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-598-3

doi:10.2865/20052

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no
jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksas abonementi

- Ar Eiropas Savienības Publikāciju biroja tirdzniecības aģentu starpniecību
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm).

KLIMATA PĀRMAIŅAS ĻOTI APDRAUD JAUNATTĪSTĪBAS VALSTU EKONOMISKO ATTĪSTĪBU UN TŪKSTOŠGADES MĒRĶU SASNIEGŠANU. EIROPAS SAVIENĪBA KOPĀ AR TĀS DALĪBVALSTĪM IR VIENS NO LIELĀKAJIEM KLIMATA JOMAS FINANSĒTĀJIEM PASAULĒ. ŠAJĀ ZIŅOJUMĀ SECINĀTS, KA KOMISIJA LABI PĀRVALDĪJA AR KLIMATU SAISTĪTO ATBALSTU JAUNATTĪSTĪBAS VALSTĪM, KO FINANSĒ NO ES BUDŽETA UN EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDA. TOMĒR, LAI ES FINANSĒJUMAM KLIMATA JOMĀ BŪTU PĒC IESPĒJAS LIELĀKA IETEKME, IEVĒROJAMI JĀUZLABO KOMISIJAS UN DALĪBVALSTU DARBĪBU KOORDINĀCIJA: PROGRAMMĀM VAIRĀK JĀPAPILDINA CITAI CITU; JĀVIENOJAS, KĀ PALIELINĀT KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMU LAIKĀ LĪDZ 2020. GADAM; JĀNOSTIPRINA UZRAUDZĪBA, PĀRBAUŽU UN ZIŅOJUMU SISTĒMA UN JĀNOVĒRŠ KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA FRAGMENTĀCIJA.

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Publikāciju birojs

ISBN 978-92-9241-598-3

9 789292 415983